Τὸ φύλλον δραχ. 2.50 καὶ διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν δραχ. 5

ΗΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκεκριμένον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας —Ἐγκύκλιος ἀρ. 30, ἀπὸ 11 Ἀπριλίου 1932— ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα τῆς Μέσης καὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δραχμὲς 100 Ἑξάμηνη δραχ. 55. Τρίμηνη δραχ. 30.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γράσια διατίμ. 50, Ἀμερικῆς δολλάρια 3.— Ἀγγλίας καὶ ὅλων ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἑξάμηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩι 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' οἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἱουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 41ος | Ἀθῆναι, 29 Σεπτεμβρίου 1934 | Ἔτος 56ον.—Ἀριθ. 44

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ

ΣΤΟΥ ΧΑΙΡΗΜΟΝΑ ΤΟ ΡΕΜΑ

ΔΙΗΓΗΜΑ

—Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγ. καὶ τέλος—

Καθὼς μοῦφευγαν τὰ καβούρια, ἔτσι μοῦφυγαν σὲ λίγο καὶ τὰ παιδιά. Εἶχαν ἀλλάξει ἔξαφνα διεύθυνση καὶ πήγαιναν πρὸς τὸ ἐπάνω μέρος τῆς ρεματιᾶς. Ἐκεῖνα ἔτρεχαν, ἐγὼ ἔμενα πίσω.

Δυὸ ἀπὸ τὰ παιδιὰ αὐτὰ ἦταν ἀπάνω-κάτω συνομήλικά μου. Ἄλλα τρία ἢ τέσσερα ἦταν ἀπὸ δώδεκα ὡς δεκατεσσάρων χρονῶν. Καὶ ἦταν περισσότερο ἀπὸ ὅ,τι μποροῦσα ἐγὼ τότε νὰ νιώσω πονηρά, παμπόνηρα. Θόλωναν τὰ νερά, στραβοπατοῦσαν, ἔφευγαν τρέχοντας.

Ἔμοιαζαν πολὺ μὲ τὰ καβούρια τοῦ νεροῦ.

Ἔτρεχα κι' ἐγὼ ἀπελπισμένος ἀπὸ πίσω τους.

— Καρτερᾶτε κι' ἐμένα!..

Τοῦ κάκου. Ἔτρεχαν, ἔτρεχαν, δὲ μποροῦσα νὰ τὰ φτάσω. Ἄδικα ἔκλαιγα.

— Ἐσὺ δὲν εἶσαι γιὰ νὰ πιάνῃς καβούρια· εἶσαι γιὰ νὰ τρῶς χαράμια!..

— Εἶσαι γιὰ τυφλοψώμια!

Ἔτσι λέγανε τὰ πρόσφορα, τὶς λειτουργιὲς ποὺ προσφέρουν στὶς ἐκκλησιές. Δὲ μὲ χώνευαν, γιατὶ ἤμουν παπαδοπαίδι. Ἐκεῖνα ἦταν παιδιὰ ναυτικῶν, ψαράδων, γεωργῶν. Οἱ πατεράδες τους θαλασσοπνίγονταν ἢ ἵδρωναν πολὺ γιὰ νὰ βγάλουν τὸ ψωμί τους· οἱ γιοί τους τὸ εἶχαν αὐτὸ γιὰ καμάρι καὶ γι' αὐτὸ ἐμένα μὲ περιφρονοῦσαν.

— Καρτερᾶτε κι' ἐμένα!..

— Νά! τώρα θὰ σὲ φᾶνε τὰ κρούσματα...

— Μιὰ στιγμή, καρτερᾶτε!..

— Θὰ σὲ φᾶνε τὰ στοιχειά!..

Ἔβαλα τὶς κλάψες, ἀλλὰ τοῦ κάκου. Ὅσο περισσότερο φώναζα, τόσο περισσότερο διασκέδαζαν μὲ τὶς φωνές μου τὰ μικρὰ ἐκεῖνα δαιμόνια τῆς ρεματιᾶς.

Σὲ λίγο ἔγιναν ἀφαντοι. Καὶ τοὺς ἄκουσα ἀπὸ μακρυὰ πῶς χασκογελοῦσαν μὲ τὰ κλάματά μου!

Τότε χάθηκα μέσα στὸ ρέμα. Καθὼς εἶχα στρίψει γιὰ νὰ γυρίσω πίσω στὴ βρύση τοῦ Χαριγμονᾶ, ἄπ' ὅπου ἀρχίζει νὰ ξεχωρίζῃ κάπως τὸ μονοπάτι ποὺ ἀνεβαίνει στὸ ἐκκλησάκι τοῦ Ἅγ-Γιαννιοῦ ἔχασα τὸ δρόμο. Ἀντὶ νὰ πάω δεξιά, ἔστριψα ἀριστερὰ στὸ ρέμα τῆς Παναγίας τῆς Ζωοδόχου.

Ἦταν μεγάλο, ἀτέλειωτο ἐκεῖνο τὸ ρέμα. Ἀνέβαινα κι' ἀνέβαινα κι' ὁλοένα χανόμουν. Ἀντὶ νὰ βρίσκω τὸ δρόμο ὅσο προχώρουσα, τόσο περισσότερο τὸν ἔχανα.

Πότε ἔπεφτα μέσα σὲ λάκκους καὶ λοῦμπες τοῦ νεροῦ, ὅπου κοβόταν ἀπότομα τὸ μονοπάτι, γλιστρώντας ἀπάνω στοὺς μυτεροὺς καὶ γλιστεροὺς βράχους ποὺ μοῦ ἔφραζαν τὸ δρόμο, καὶ πότε προσπαθοῦσα νὰ σκαρφαλώσω σὲ βράχους χαμηλότερους καὶ ἴσιους, μὰ πάνω ἀπ' αὐτοὺς δὲν ἔβλεπα τίποτε.

Ἀριστερά, ὡς ἕνα μίλι μακρυὰ στὴ ρίζα τοῦ βουνοῦ, ἔβλεπα ἕνα παλιὸ μισογκρεμισμένο κτίριο. Τὸ ἔλεγαν ὁ Μόλος τῆς Καμινίτσας. Ἦταν παλιὸς νερόμυλος, ἄχρηστος καὶ ἔρημος τώρα πιά.

ΕΙΚΟΝΕΣ ΠΑΙΔΙΩΝ

ΕΚ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ

Ὁ ἀδερφός μου καὶ... ἐγώ!

Στὴν ἀρχὴ ἔκλαψα ἀπαρηγόρητα. Ἔπειτα τὰ δάκρυά μου στέρεψαν. Αἰσθανόμουν μεγάλο φόβο. Προσπαθοῦσα νὰ βρῶ ἕνα μέρος νὰ περάσω. Θυμόμουν τὰ «κρούσματα», τὰ στοιχειά, ποὺ μὲ φοβέριζαν τὰ παιδιὰ σὰν ἔφευγαν. Καὶ ἦταν φυσικὸ νὰ βρίσκουνται πολλὰ στοιχειὰ στὸ ἄγριο ἐκεῖνο ρέμα. Ὁ τόπος «ἐκρότιζε». Καὶ κάθε μικρὸς θόρυβος, κάθε πνοή, κάθε θρόϊσμα ἀκούγονταν δέκα φορὲς δυνατώτερα.

Πολλοὶ βράχοι στέκονταν γύρω μου, περήφανοι, ψηλοί, ποὺ οὔτε νὰ τοὺς ἀνέβῃς μποροῦσες οὔτε νὰ τοὺς κατέβῃς. Ἕνας ἀπ' αὐτοὺς ἦταν λίγο χαμηλότερος ἀπὸ τοὺς ἄλλους καὶ εἶχε σὰν παραπούλι στὸ πλευρό του ἕναν ἄλλο βράχο γυρτό, σκεπασμένον μὲ χαμόκλαδα. Δὲν ξέρω πῶς κατάφερα ν' ἁρπαχτῶ ἀπὸ τὰ κλαδιὰ αὐτὰ καὶ νὰ σκαρφαλώσω στὸ βράχο.

Μὲ μεγάλη μου χαρὰ βρῆκα στὴν κορφή του μερικὰ πατήματα κι' ἀνέβηκα στὸν ἄλλο, τὸν ψηλότερο. Ἐκεῖ στάθηκα κι' ἀγνάντεψα. Μποροῦσα τώρα νὰ ἴδω γύρω μου.

Κατὰ τὸ μέρος τοῦ βοριᾶ ἔβλεπα τὴ θάλασσα, μακρινή, ἄφθαστη, χωρὶς νὰ φαίνουντο οὔτε ἀμμουδιὰ οὔτε γιαλός. Ὁ ἥλιος ἔλαμπε παλὺ ἐκεῖ κάτω κι' ἐγυάλιζε, ἐγυάλιζε καὶ τὸ καταγάλανο πέλαγος σὰν καθρέφτης. Οἱ ἀχτῖδες τοῦ ἥλιου ἔπεφταν, βουτοῦσαν, χόρευαν στὸν ἀφρὸ τοῦ κύματος.

Κατὰ τὰ βορειοδυτικὰ εἶδα ἀντίκρυ μου τὸ λόφο. Ἦταν ἐκεῖ τὸ ξωκκλήσι τοῦ Προδρόμου. Μὰ πόσο μακρυὰ φαινόταν! Εἶδα ἐπάνω στὴν κορφὴ τῆς ἐκκλησιᾶς ἕναν ἀνθρωπάκο, σὰν φύλλο κολλημένον ἐπάνω στὶς σταχτιὲς πλάκες τῆς ἐκκλησιᾶς. Εἶχαν ἀποφασίσει ἐκείνη τὴν ἡμέρα, τὴν παραμονὴ τῆς γιορτῆς, νὰ διορθώσουν τὴ χαλασμένη σκεπή, κι' ἐκεῖνος ποὺ ἔβλεπα θὰ ἦταν χτίστης ἢ μαραγκός.

Ἔβαλα μιὰ φωνή:

—Ἔ, ἔ, ἔ!.. ἐδῶ εἶμαι, ἐλᾶτε!..

Μὰ ποῦ ν' ἀκουστῇ; Ἔπρεπε κανένα ὄρνιο ἢ πουλὶ τῆς ἐρημιᾶς νὰ βρεθῇ πρόθυμο νὰ πάρῃ στὰ φτερά του τὴ φωνή μου γιὰ νὰ τὴν πάῃ ἐκεῖ κάτω μακριά.

Ἔξαφνα, καὶ δίχως νὰ τὸ περιμένω, ἄκουσα σὰν ἕνα μακρινὸ ἀντίλαλο στὶς φωνές μου:

—Ἀλέκο, ποῦ εἶσαι;..

Ἐγνώρισα ἀμέσως τὶς φωνές. Ἦταν δυὸ γυναῖκες ἀπὸ τὴν πρωϊνὴ συνοδεία μας καὶ δίχως ἄλλο ἔρχονταν ψάχνοντας νὰ μὲ βροῦν.

Δὲ φαίνονταν νὰ ἔρχουνται ἀπὸ πολὺ μακρυὰ οἱ φωνές. Ἀλλὰ ψυχὴ δὲν ἔβλεπα Βρίσκονταν κάτω στὴ βρύση τοῦ Χαριημονᾶ. Κι' ἐγὼ ἤμουν ἐπάνω, ψηλά, κατὰ τὴν κορφὴ τῆς ἄλλης ρεματιᾶς, κοντὰ στὸ μῦλο τῆς Καμενίτσας, ποὺ τότε δὲν ἤξερα ὅτι τὸν ἔλεγαν ἔτσι. Ἦταν ἀδύνατο νὰ μὲ ἰδοῦν ἀπὸ κεῖ ποὺ βρίσκονταν. Οὔτε ἤξερα πῶς νὰ τοὺς δώσω μὲ τὶς φωνές μου νὰ καταλάβουν ποῦ βρισκόμουν.

Ἐφώναζα ὅσο μποροῦσα:

— Ἐδῶ εἶμαι, ψηλὰ στὸ βράχο... Δὲν ξέρω ἀπὸ ποῦ νὰ κάνω... Ποῦ εἴσαστε;.. Δὲ σᾶς βλέπω... Ἐλᾶτ' ἐδῶ!..

Ἄκουσα καὶ πάλι ἀπάντηση, ἀλλὰ οἱ φωνὲς ξεμάκραιναν ἀντὶ νὰ πλησιάζουν. Οἱ γυναῖκες δὲ θὰ ἤξεραν ποῦ νὰ μὲ ζητήσουν.

— Δὲν ἀκοῦτε;.. Ἐδῶ εἶμαι!..

— Τώρα!.. Ἐρχόμαστε!..

Καὶ ἡ φωνὴ ξεμάκραινε ἀκόμη περισσότερο. Ἀντὶ νὰ ἔρθουν ἔφευγαν. Μὲ ζητοῦσαν πρὸς τὰ κάτω, στὸ ρέμα τοῦ Χαριημονᾶ, κατὰ τὸ γιαλό, ἐνῶ ἐγὼ βρισκόμουν στὸ ρέμα τῆς Ζωοδόχου κατὰ τὸ ἐπάνω μέρος

Ἀφοῦ περίμενα πολλὴ ὥρα ἄδικα τὶς καλὲς γυναῖκες ποὺ ἔφαχναν νὰ μὲ βροῦν, βρῆκα στὴν τύχη, πέρα ἀπὸ τὸ βράχο ὅπου στεκόμουν, ἕνα μικρὸ πέρασμα, ποὺ θὰ μποροῦσα ἀπ' αὐτὸ νὰ περάσω ἀντίπερα κατὰ τοῦ Χαριημονᾶ. Μὲ σχισμένα τὰ χέρια, μὲ καταματωμένα τὰ πόδια ἔφτασα ἀντικρύ, σ' ἕνα ὕψωμα ποὺ ἔβλεπε κατὰ τὸ ρημαγμένο κελλὶ καὶ τὴ στερεμένη βρύση.

Μὰ ἐκεῖ ὁ δρόμος πιὰ κοβόταν· οὔτε μονοπάτι εἶχε οὔτε πέρασμα. Ἦταν ἀδύνατο νὰ φτάσω ἀντικρὺ στὸ ἄλλο μέρος, στὸ κελλί.

Τοῦ κάκου εἶχα κοπιάσει. Ἔπρεπε νὰ κατέβω πάλι ὅλη τὴν κατηφοριὰ τῆς ρεματιᾶς, ποὺ μὲ τόσο κόπο τὴν ἀνέβηκα, καὶ νὰ φάξω νὰ βρῶ τὸ δρόμο μου ἀπὸ κεῖ ποὺ τὸν ἔχασα, ἐκεῖ ὅπου τὸ ρέμα χωριζόταν κι' ὅπου μὲ εἶχε ἀφήσει μοναχὸ ἡ συντροφιά μου.

Μὰ ἤμουν τόσο ἀποκαμωμένος, ποὺ δὲν ἀντεῖχα πιὰ σὲ νέους κόπους. Οἱ γυναῖκες ποὺ εἶχαν βγῆ γυρεύοντάς με δὲ φάνηκαν πουθενά. Θὰ εἶχαν κατέβει φαίνεται κατὰ τὴν ἀκροθαλασσιά, στὴν ἄλλη ἄκρη τῆς ρεματιᾶς. Ἀπὸ πολλὴ ὥρα εἶχα πάψει ν' ἀκούω τὶς φωνές τους.

Τὴν ὥρα ἐκείνη πάνω ἀπ' τὸ κεφάλι μου ἄκουσα κουδουνίσματα, σφυρίγματα καὶ τραχειὲς φωνές. Ἀπὸ πίσω μου βρισκόταν ἕνα ψήλωμα, μιὰ παράξενη, ἀπότομη κορφή, ποὺ ἔμοιαζε σὰν κάστρο. Ἕνα κοπάδι γίδια ἀνέβαινε τὸν ἀνήφορο μὲ φωνὲς καὶ σφυρίγματα καὶ ποδοβολητό. Ἀπὸ ποῦ βγῆκαν αὐτὰ τὰ γίδια δὲν τὸ εἶχα πάρει εἴδηση. Βέβαια θὰ τὰ εἶχαν ποτίσει ἐπάνω στὴ μάννα τοῦ νεροῦ τῆς Ζωοδόχου καὶ τώρα τὰ κατέβαζαν στὴ βοσκή.

Ἕνα τσοπανόπουλο στὴν ἡλικία μου, μὲ τὸ ἄσπρο του πουκάμισο καὶ τὴν καπίτσα του, κρατώντας μιὰ γκλίτσα πολὺ πιὸ ψηλὴ ἀπὸ τὸ μπόϊ του, τὸ εἶδα νὰ στέκεται μιὰ στιγμὴ καταντικρύ μου, στὸ κοντινότερο κατὰ μένα μέρος τοῦ βουνοῦ. Κοντά του στεκόταν ἕνα κοριτσάκι ὡς ὀχτὼ χρονῶν, μὲ τὴν κόκκινη μάλλινη ποδίτσα του, ξυπόλητο κι' ἀχτένιστο.

Ἅμα εἶδα αὐτὰ τὰ δυὸ πλάσματα ἐπῆρα θάρρος καὶ φώναξα!

—Ἔ! ἐσεῖς παιδιά!.. Ἔχασα τὸ δρόμο... Δὲ μοῦ λέτε ἀπὸ ποῦ νὰ κάνω;.. πῶς νὰ βγῶ ἀποδῶ;

Ἀντὶ γιὰ ἄλλη ἀπάντηση ὁ μικρὸς βοσκὸς ἐσήκωσε ἕνα μεγάλο χαλίκι ἀπὸ χάμω καὶ τὸ πέταξε κατὰ τὸ μέρος μου. Τὸ χαλίκι ἔπεσε μὲ μεγάλο κρότο κάτω στὴ ρεματιά.

Καὶ δεύτερο καὶ τρίτο λιθάρι μοῦ ἔρριξε ὁ μικρὸς βοσκός.

Ἕνα ἀπ' αὐτὰ λίγο ἔλειψε νὰ μὲ φοβίσῃ· χτύπησε τὸ βράχο, ὅπου στεκόμουν, πέντε βήματα πιὸ πέρα ἀπὸ μένα.

Τὸ κοριτσάκι ἐγέλασε μὲ παιδιάστικη χαρά. Ἐγὼ παρκμέρισα λιγάκι καὶ κάθησα, στὸ χαμηλότερο μέρος τοῦ βράχου, ἀνάμεσα στὰ ὁλοεύωδα θυμάρια καὶ στοὺς σχοίνους.

Ἔτσι ὅπως ἤμουν ἀποκαμωμένος, ἀφανισμένος, κάθησα ἐπάνω στὸ ἀπάτητο χορτάρι, ἀκούμπησα τὸ κεφάλι μου σ' ἕνα σχοῖνο καὶ δὲν ξέρω ἂν κοιμήθηκα ἢ ὠνειρεύτηκα ἢ ὅ,τι εἶδα τὸ εἶδα στὰ ξύπνια μου. Παρουσιάστηκε μπροστά μου ἕνας γέροντας σεβάσμιος μὲ κάτασπρα γένια καὶ μακρὺ ράσο. Μ' ὅλο ποὺ ἦταν χλωμός, τὸ πρόσωπό του ἦταν δροσερὸ σὰν τοῦ παιδιοῦ καὶ εἶχε μιὰ παράξενη ὀμορφιά, ποὺ μόνο οἱ ἅγιοι στὶς εἰκόνες ἔχουν.

Μὲ φώναξε μὲ τ' ὄνομά μου καὶ εἶπε:

— Πῶς ἦρθες ἐδῶ, τέκνο μου;

—Ἔχασα τὸ δρόμο, ἀπάντησα ἐγώ.

Ὁ γέρος κοῦνησε τὸ κεφάλι του.

—Ἔτσι χάνουν τὸ δρόμο τους, εἶπε, ὅσοι δὲν ξέρουν ποῦθε ἔρχονται καὶ ποῦ πηγαίνουν. Μήπως σ' ἔστειλαν πουθενὰ σὲ καμιὰ δουλειὰ καὶ λὲς «ἔχασα τὸ δρόμο»; Γιατὶ δὲν ἔκανες ὑπακοή; Δὲ σοῦ εἶπε ὁ

πατέρας σου ὅτι ἔπρεπε νὰ μείνῃς ἐκεῖ ὥσπου ν' ἀπολύσῃ ἡ ἐκκλησιά; Γιατὶ ἔφυγες;

Δὲν ἤξερα τί νὰ τοῦ πῶ. Δὲ μοῦ ἐρχόταν οὔτε κἂν νὰ τὸν ρωτήσω πῶς τὸ ξέρει.

— Καὶ δὲ σοῦ ἔφτασε ὁ κίνδυνος ποὺ πέρασες, ποὺ κόντεψε νὰ σὲ σκοτώσῃ ἡ φοράδα σήμερα τὸ πρωΐ; Δὲν ἔπρεπε νὰ βάλῃς γνώση;

—Ἄ, ἤσουν ἀντικρὺ καὶ μ' ἔβλεπες; εἶπα ἐγώ, μὴν ξέροντας τί ἄλλο νὰ εἰπῶ.

— Ἐμεῖς τὰ βλέπουμε ὅλα, εἶπε μὲ παράδοξο τόνο ἐκεῖνος. Ἐγὼ εἶμαι ὁ Χαιρήμων, ὁ καλόγερος ποὺ σοῦ μιλοῦσε προχθὲς ὁ πατέρας σου.

Δὲ δούλευε τὸ μυαλό μου. Οὔτε κἂν στοχάστηκα πῶς ὁ Χαιρήμων ὁ καλόγερος, ποὺ μοῦ μιλοῦσε ὁ πατέρας μου, ἦταν ἀπὸ πολλὰ χρόνια πεθαμένος.

— Πήγαινε, μοῦ εἶπε. Νὰ βάλῃς μετάνοια στὸν πατέρα σου καὶ νὰ τοῦ πῆς ἀπὸ μέρους μου, ὅτι πρέπει νὰ εἶναι πιὸ αὐστηρὸς στὰ παιδιά,

Δὲν κατάλαβα πῶς ξύπνησα κι' οὔτε ἤξερα ἂν εἶχα ἀποκοιμηθῆ. Βρέθηκα ἔχοντας τὰ μάτια μου ἀνοιχτά. Μιὰ παράξενη, βαθειὰ μοσχοβολιὰ σὰν ἀπ' ὅλα μαζὶ τὰ θυμάρια, τὶς μυρτιὲς καὶ τ' ἀγριολούλουδα τοῦ βουνοῦ, μὲ μεθοῦσε μὲ τὴ γλύκα της. Κοντά μου στέκονταν οἱ δυὸ γυναῖκες, ποὺ μ' ἔψαχναν τώρα καὶ τόσην ὥρα. Ἦταν κιόλας μεσημέρι κι' εἶχαν περάσει πέντε ὁλόκληρες ὧρες ποὺ ἔλειπα ἀπὸ τὸν αὐλόγυρο τῆς ἐκκλησιᾶς, ὅπου λειτουργοῦσε ὁ πατέρας μου.

—Ἄχ, ἄπονε, ἀπόκοτε, ἔκανε ἡ μιὰ ἀπὸ τὶς δυὸ γυναῖκες. Πῆγες μὲ τὰ παλιόπαιδα καὶ γύριζες στὰ χαμένα.

— Καὶ σ' ἀφήσανε καὶ χάθηκες μέσα στὸ ρέμα. Καὶ κρύφτηκαν ἀπ' τὸν πατέρα σου. Κι' ἐμᾶς μᾶς εἶπαν πῶς δὲ σὲ εἶδαν.

— Τώρα πῶς θὰ γλυτώσης τὸ ξύλο; εἶπε ἡ πρώτη. Μ' ὅλο τὸ δίκιο, σοῦ πρέπει νὰ τὶς φᾶς...

— Σώπα σύ, εἶπε ἡ ἄλλη. Ἔλα, κι' ἐμεῖς θὰ σὲ γλυτώσουμε. Ἐμεῖς οἱ γυναῖκες, πρόσθεσε γυρίζοντας κατὰ τὴν ἄλλη, γι' αὐτὸ ἔχουμε πλατειὲς ποδιὲς μὲ πολλὲς δίπλες, γιὰ νὰ γλυτώνουμε τὰ παιδιὰ ὅταν θέλουν νὰ τὰ δεῖρουν οἱ πατεράδες τους.

Κι' οἱ δυὸ τους γέλασαν δυνατὰ κι' ἡ ἔρημη ρεματιὰ ὁλόκληρη ἀντιλάλησε ἀπὸ τὸ εὔθυμο κρουσταλλένιο γέλιο τους.

— Δὲν τὸν ἀφήνει, εἶπα ἐγώ, ὁ Χαιρήμων ὁ καλόγερος νὰ μὲ δεῖρῃ.

— Ποιὸς Χαιρήμων καλόγερος; Τί λές; Εἶσαι στὰ καλά σου; Μὴν ἔπαθες τίποτε; Μὴν εἶδες κανένα στοιχειὸ στὸ ρέμα καὶ σοῦ γύρισε τὰ μυαλά;

Ἐγύρισα τὸ κεφάλι μου κι ἔρριξα μιὰ ματιὰ κατὰ τὰ χαλάσματα τοῦ παλιοῦ ἔρημου κελλιοῦ. Τότε φοβήθηκα καὶ σώπασα.

Ὁ πατέρας μου ἔμεινε συλλογισμένος ὅταν τοῦ διηγήθηκα ὅσα πέρασα καὶ τὸ ὄνειρο ἢ τὴν ὀπταισία ποὺ εἶδα

— Σκληροτράχηλος εἶσαι! μοῦ εἶπε.

Ἀπὸ τότε δὲν ξανατόλμησα πιὰ νὰ φύγω ἀπὸ κοντὰ ἀπὸ τὸν πατέρα μου δίχως νὰ πάρω τὴν ἄδειά του.

Διασκευὴ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

Η ΕΚΔΙΚΗΣΗ ΤΗΣ ΣΦΗΚΑΣ

(ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ)

Α'.

Ὁ Γιαννάκης, ὥς που νὰ μεγαλώσῃ γιὰ νὰ πηγαίνῃ στὸ κυνήγι μὲ τὸν πατέρα του, κυνηγάει στὸ περιβόλι τοῦ σπιτιοῦ του.

Μὰ τί κυνηγάει;—Ἔ, καὶ τί ἄλλο παρὰ πεταλούδες; Μήπως ἔχει τουφέκι γιὰ πουλιά; Τὸ καπέλλο του εἶναι τὸ μόνο του ὅπλο. Τὸ κρατεῖ στὰ χέρια του, παραφυλάει καί, μόλις ἰδεῖ πεταλούδα καθισμένη σὲ λουλούδι, τρέχει νὰ τὴν καπελλώσῃ.

Μ' αὐτὸ τὸν τρόπο κατορθώνει καμμιὰ φορὰ νὰ πιάσῃ καμμιὰ... κουτοπεταλούδα. Οἱ περισσότερες ὅμως, ποὺ εἶναι ἔξυπνες, τοῦ φεύγουν τὴ στιγμὴ ἴσα-ἴσα ποὺ νομίζει πὼς τὶς ἔχει στὰ χέρια του. Τί φούρκα!

Δὲν ἀπελπίζεται ὅμως ὁ Γιαννάκης, οὔτε κουράζεται. Τρέχει, κυνηγάει, κρύβεται, παραμονεύει. Νά, μιὰ ἄσπρη πεταλούδα... κάθησε πάνω σ' ἕναν κρίνο!.. Πάει σιγὰ-σιγά, μὲ τὸ καπέλλο στὸ χέρι, καὶ πάφ! δίνει ἄξαφνα τὴν καπελλιά. Μὰ κι' ἡ ἄσπρη πεταλούδα τοῦ φεύγει κι' ὁ Γιαννάκης μένει... μὲ τὸ καπέλλο στὸ χέρι.

Ἄ, νὰ τώρα μιὰ γαλάζια! Τί μεγάλη καὶ τί ὡραία ποὺ εἶναι! Ἄ, μὰ θὰ σκάσῃ ἂν δὲν τὴν πιάσῃ κι' αὐτή!.. Τὴ βάζει στὸ κυνηγητό. Ἡ γαλάζια πεταλούδα, ποὺ δὲν εἶναι μόνο ἔξυπνη μὰ καὶ κατεργάρα, τοῦ κάνει ἕνα σωρὸ παιχνίδια. Ἐκεῖ ποὺ πετᾷ, κάθεται ξαφνικὰ σ' ἕνα λουλούδι, στέκεται ἀκίνητη, κάνει τὴν κουτή. Ὁ Γιαννάκης πλησιάζει, βέβαιος πὼς θὰ τὴν πιάσῃ, ὄχι πιὰ μὲ τὸ καπέλλο του, παρὰ μὲ τὰ χέρια του. Μὰ ναί! Τὴν τελευταία στιγμὴ ἡ πεταλούδα πετᾷ ψηλὰ πέντε μέτρα. Πιάσ' την ἂν μπορῆς, κὺρ Γιαννάκη! Καὶ τὸ κυνηγητὸ ξαναρχίζει.

Μιὰ ὥρα τὸν παίδεψε μὲ τὰ καμώματά της ἡ γαλάζια πεταλούδα. Καὶ μόνο ἀφοῦ τὸν ἔκαμε νὰ φτάσῃ ὧς τὴν ἄλλη ἄκρη τοῦ περιβολιοῦ, πέταξε πολὺ ψηλά, πέρασε πάνω ἀπ' τὸν τοῖχο καὶ κατέβηκε στὸ περιβόλι τοῦ γείτονα. Ποῦ νὰ τὴν κυνηγήσῃ πιὰ ὁ Γιαννάκης! «Ἄς τη, συλλογιέται, θὰ τὴν πιάσω ἄλλη φορά». Καὶ γυρίζει γιὰ νὰ παίξῃ τὸ στεφάνι του καὶ νὰ παρηγορηθῆ.

Ἀλλὰ καθὼς γύριζε, κίνησε τὴν προσοχή του ἕνας κρίνος ποὺ κουνιόταν παράξενα. Περίεργος, πλησίασε νὰ ἰδῆ τί ἔπαθε ὁ κρίνος ἐκεῖνος. Εἶδε τότε πὼς εἶχε μπεῖ μέσα στὸ χωνί του μιὰ μεγάλη σφήκα, ποὺ ἔβοσκε πάνω στὸν κίτρινο σπόρο του.

—Ἄ! θὰ πιάσω τουλάχιστο τὴ σφήκα! συλλογιέται ἀμέσως ὁ Γιαννάκης. Δὲν εἶναι βέβαια ὡραία σὰν πετα-λούδα, ἀλλὰ ... : στὴν ἀνοβροχιὰ καλὸ καὶ τὸ χαλάζι.

Καὶ φάπ! δίνει στὸν κρίνο μιὰ δυνατὴ καπελλιά.

Τὸ καϊμένο τὸ λουλούδι σπάζει· κι' ἡ δύστυχη σφήκα, χτυπημένη, ζαλισμένη, πέφτει στὸ χῶμα. Ὁ Γιαννάκης δὲν χάνει καιρό. Βγάζει μιὰ καρφίτσα ἀπ' τὴ μπλούζα του, τρυπᾷ τὴ σφήκα πέρα-πέρα καὶ τὴν κα-φώνει σ' ἕνα βούλωμα ἀπὸ φελλό, ποὺ τὄχε κι' αὐτὸ στὴν τσέπη του.

(Ἀκολουθεῖ) **Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ**

«ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΜΟΥ» (*)

Κέρκυρα-«Γαλήνη»-Σεπτέμβρης

Σᾶς γράφω ἀπὸ τὴ «Γαλήνη», ὅπου ξεκαλοκαιριάζουμε κάθε χρόνο, μέσα ἀπὸ τὴν «αὐγουλωτὴ» κάμαρα. Οἱ τοῖχοι της εἶναι ἀπὸ πρινάρια, σκοῖνα καὶ μυρτιές, καὶ ἡ εἴσοδος ἀπὸ δυὸ σειρὲς ψηλά, λιανὰ κυπαρίσσια. Στέκεται ἀπάνω σἔναν καταπράσινο βράχο, ποὺ τελειώνει στὴ θάλασσα. Ἀκούω τὴ βοὴ τοῦ νεροῦ κι' ἀπὸ τὰ ἄπειρα παραθυράκια βλέπω τὸ σπιθοβόλημά του.

Ὅλη αὐτὴ ἡ νερένια ἔκταση ἔρχεται κατὰ δῶ, χωρισμένη σὲ σειρὲς ἀπὸ μικρὰ κύματα, ποὺ σπρώχνουν τὸ ἕνα τὸ ἄλλο μὲ ἀπαλότατη βία, σὰ νὰ θέλουν νὰ φτάσουν μιὰ ὥρα ἀρχύτερα στὸ βράχο.

«—Ὅλη αὐτὴ ἡ νερένια ἔκταση ἔρχεται γιὰ μένα, συλλογίζομαι μὲ περηφάνεια ἐνῶ διαβάζω ἕνα ὡραῖο βιβλίο γιὰ τὸ Μεγάλο Ἀλέξανδρο, γραμμένο ἀπὸ ἕνα σοφὸ Γερμανό. Ὤ, καὶ βέβαια, ποὺ ἔρχεται γιὰ μένα!»

Μὰ νά, ποὺ ἀκοῦονται γέλια. Οἱ ἀδελφές μου καὶ μιὰ φίλη μας κολυμποῦνε· ἀκούω τὴ φωνὴ τῆς ἀδελφῆς μου:

—Πατέρα, δὲν κάνεις καλὰ νὰ κάνῃς μακροβούτια στὴν ἡλικία σου!

Βλέπω τὸ ροδοκόκκινο κεφάλι τοῦ πατέρα μου μὲ τὰ κάτασπρα γένεια νὰ τινάζεται στὸν ἥλιο καὶ πάλι νὰ χάνεται κάτω ἀπὸ τὸ νερό, γιὰ νὰ ξαναφανῆ πολὺ πιὸ μακριά. Ποιὸς πατέρας δέχτηκε ποτὲ συμβουλὲς ἀπὸ τὸ παιδί του! Ὁ καθένας ἔχει τὴν πεῖρα του, καὶ δὲν ὑπάρχει ματαιότερο πρᾶμμα ἀπὸ τὴ μεταβίβαση πείρας ἀπὸ τὴ ζωὴ τοῦ ἑνὸς στὴ ζωὴ τοῦ ἄλλου.

Ὁ καθένας πρέπει νὰ κάμῃ τὴ δική του τὴν πεῖρα· καὶ νὰ ποὺ ἀπόχτησα τώρα κι' ἐγὼ τὴ δική μου: Τὸ νερὸ δὲν ἔρχεται μονάχα γιὰ μένα!

Τὸ κοιτάζω, ὅπως ἁπλώνεται ἥσυχο καὶ πλατύ· πέρα στὸ βάθος κατὰ τὰ βουνὰ τῆς Ἠπείρου, εἶναι βαθυγάλανο· ὕστερα ὅλο κι' ἀνοιχτότερο, γίνεται, πρασινωπό. Ὅσο ζυγώνει, ἀφήνει νὰ φαίνουνται τὰ φρύδια τῶν φυκιῶν, ποὺ γράφουνται στὸ βυθό του, κι' ὅσο πιὸ κοντύτερα ἔρχεται, τόσο καὶ πιὸ ξάστερα δείχνει τὰ στρογγυλὰ πολύχρωμα χαλίκια του καὶ παιγνιδίζει στὸν ἥλιο.

Τὸ κοιτάζω. Εἶμαι βέβαιη πιὰ πὼς δὲν ἔρχεται γιὰ μένα, τουλάχιστον μονάχα γιὰ μένα, καὶ .. σχεδὸν πικραίνουμαι.

Τὸ παιδιάστικο αὐτὸ συναίσθημα, ποὺ μὲ συνεπῆρε, μοῦ θύμησε κάτι παρόμοιο μὰ πολὺ χαριτωμένο, ποὺ ἀξίζει τὸν κόπο νὰ σᾶς τὸ διηγηθῶ.

Τὸν περασμένο Ἰούνιο, στὶς γραπτὲς ἐξετάσεις, μπῆκα σὲ μιὰ τάξη. Ἦταν ἕνα τμῆμα τῆς Γ' Γυμνασίου. Εἶχαν σύνθεση καὶ τὸ θέμα ἦταν μιὰ «ἐντύπωση» ἀπὸ τὴ ζωή τους εὐχάριστη ἢ δυσάρεστη. Τὰ κορίτσια σκυμμένα ἔγραφαν τὶς ἐντυπώσεις τους, δὲν ἀκουόταν παρὰ ὁ ἦχος τῆς πένας ἐπάνω στὸ χαρτί, τὸ γύρισμα τῆς κόλλας καὶ κάπου-κάπου κανένας στεναγμός. Μερικὲς εἶχαν τελειώσει, ὁ καθηγητὴς εὐγενέστατος μοῦ ἔδωσε τὰ γραπτά μήπως ἤθελα νὰ ρίξω καμμιὰ ματιά.

—Πολὺ εὐχαρίστως!

Πῆρα τὰ γραπτὰ καὶ τὰ ξεφύλλιζα. Τὰ εὐχάριστα καὶ τὰ δυσάρεστα τῶν παιδιῶν δὲν διαφέρουν καὶ πολὺ ἀπὸ τῶν μεγάλων. Ἕνας θάνατος, μιὰ ἀρρώστια, μιὰ ἐκδρομή, ἕνα δῶρο, μιὰ κούκλα ποὺ ἔσπασε, μιὰ καινούργια ποὺ ἦρθε. Ὅλα κοινὰ καὶ ὅμοια σ' ὅλα τὰ παιδιά. Ἀλλὰ νὰ καὶ κάτι ἀλλοιώτικο. «Τὸ τραγούδι μου» εἶχε γιὰ τίτλο.

«Ὅταν ἤμουνα μικρή, ἔγραφε πάνω κάτω ἡ μαθήτρια, εἶχα ἕνα τραγούδι. Αὐτὸ τὸ τραγούδι ἤτανε ἡ χαρά μου, τὸ καμάρι μου, ἡ εὐτυχία μου. Τὸ τραγούδι ἤτανε δικό μου, καταδικό μου, τῶχε κάμει ὁ πατέρας μου ἐπίτηδες γιὰ μένα. — Κανένα παιδάκι στὸν κόσμο δὲν εἶναι τόσο εὐτυχισμένο σὰν καὶ μένα, ἔλεγα κάθε βράδυ, ποὺ πήγαινα νὰ κοιμηθῶ, γιατὶ κανένα δὲν ἔχει δικό του τραγούδι! Ὅταν ξυπνοῦσα, μέσα στ' αὐτιά μου γύριζε ὁ γλυκός του ἦχος. Τί εὐτυχισμένη ποὺ ἤμουνα!

«Μιὰ νύχτα, ἐκεῖ ποὺ κοιμόμουν, πάλι ἄκουσα τὸ τραγούδι μου! Πετάχτηκα τρομαγμένη. Κοίταξα γύρω μου, στὴν κάμαρά μου δὲν ἦταν κανείς

«Στὸν ὕπνο μου θὰ τὸ εἶδα, συλλογίστηκα καὶ ξαναπλάγιασα. Μὰ σὲ λίγο ξεχώρισα καθαρότερα τὰ λόγια του. Κάποιος ἔλεγε τὸ τραγούδι μου! Σηκώθηκα, ἄνοιξα τὴν πόρτα καὶ βγῆκα στὸ διάδρομο: κανεὶς καὶ σκοτάδι βαθύ. Ἀπὸ τὴ χαραμαδιὰ τῆς διπλανῆς πόρτας ἔβγαινε φῶς Πατώντας στὶς μύτες ἔφτασα ὥς ἐκεῖ καὶ στάθηκα. Ἡ φωνὴ ἐρχόταν θετικὰ ἀπὸ κεῖ. Κοίταξα ἀπὸ τὴν κλειδαρότρυπα. Δὲν πίστευα τὰ μάτια μου· σφίχτηκε ἡ καρδιά μου, ζαλίστηκα, μὰ ἔβαλα ὅλα τὰ δυνατά μου καὶ στάθηκα. Ὁ πατέρας μου, σκυμμένος πάνω ἀπὸ τὸ κρεββάτι τοῦ μικροῦ ἀδελφοῦ μου, τοῦ ἔλεγε τὸ τραγούδι μου, μάλιστα τὸ τραγούδι μου, τὸ δικό μου, τὸ καταδικό μου τραγούδι! καὶ ὅταν ἔφτανε ἐκεῖ ποὺ ἤτανε τ' ὄνομά μου, ἔβαζε τ' ὄνομα τοῦ μικροῦ ἀδελφοῦ μου!

«Πάει πιά, τὸ τραγούδι δὲν ἦτανε δικό μου! Γύρισα στὴν κάμαρά μου ἀπελπισμένη, ἔπεσα στὸ κρεββάτι μου καὶ ἔκλαψα ὥς τὸ πρωΐ. Ἀπὸ τότε δὲ θέλησα νὰ τὸ ξανακούσω. Αὐτὸ ἤτανε ἡ μεγαλύτερη λύπη στὴ ζωή μου, καὶ τώρα ἀκόμα ποὺ τὸ θυμᾶμαι, μοῦ σφίγγεται ἡ καρδιά».

Ἔτσι θὰ σφιγγόταν κι' ἡ δική μου ἡ καρδιὰ τώρα, ποὺ βεβαιώθηκα πὼς ἡ θάλασσα δὲν ἔστελνε ὅλες ἐκεῖνες τὶς ἀπαλότατες σειρὲς τοῦ νεροῦ της στὸ βράχο μου γιὰ χατῆρι μου, ἂν ἡ πεῖρα τῆς ζωῆς δὲ μοῦ δίδασκε, πὼς ὅ,τι γίνεται, ὅ,τι ἔρχεται κι' ὅ,τι φεύγει, δὲ γίνεται καὶ δὲν ἔρχεται καὶ δὲ φεύγει οὔτε γιὰ μένα οὔτε καὶ γιὰ κανένα ἄλλον· παρὰ μονάχα γιὰ τὸν ἴδιο τὸν ἑαυτό του, ἀπὸ δική του ἀνάγκη καὶ γιὰ δικό του λογαριασμό. Καὶ οὔτε εἶναι ἀνάγκη, γιὰ νὰ χαροῦμε ἕνα ὡραῖο πρᾶμμα, νὰ εἶναι δικό μας, τουλάχιστον σὰν ἄκουσμα ἢ σὰν δραμα. Γιατὶ τὸ τραγούδι δὲ θὰ μποροῦσε νὰ τραγουδηθῇ καὶ στὸ μικρὸ ἀδελφὸ καὶ στὸν ξάδελφο καὶ σ' ὅλα τὰ παιδιὰ τοῦ κόσμου, χωρὶς μ' αὐτὸ νὰ χάσῃ τίποτα ἀπὸ τὴν ὀμορφιά του καὶ τὴν ἀξία του; Κι' ἂν ἔδινε τόση εὐτυχία στὴ μικρή μου μαθήτρια, γιατὶ νὰ μὴ δώσῃ καὶ στ' ἄλλα παιδιά;

Ἂν θέλατε νὰ κάμετε τὰ παιδιὰ —τουλάχιστον τῆς «Διαπλάσεως»— νὰ τὸ καταλάβουν αὐτό, δὲ νομίζετε πὼς θὰ τὰ σώζατε ἴσως ἀπὸ ἕνα πλῆθος ἀπογοητεύσεις καὶ μικρὲς τραγωδίες, σὰν αὐτήν, ποὺ σᾶς διηγήθηκα;

ΚΑΤΙΝΑ ΠΑΠΑ
Καθηγήτρια

(*) Γράμμα πρὸς τὸν κ. Φαίδωνα.

Ο ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΣ ΤΟΥ ΡΟΒΙΝΣΩΝ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ ANDRÉ LAURIE

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

»Ἔζησα εἰς αὐτὸ τρεῖς μῆνας ἐν » ἄκρᾳ ἀπομονώσει. Ἐπὶ τέλους ἔ- » μαθα τὰς ὁριστικὰς ἀποφάσεις τῶν » στασιαστῶν. Ἀφοῦ ἐξώρυξαν ἐκ » τοῦ μεταλλείου ὅσον χρυσὸν ἠδυ- » νήθησαν, καὶ ἐφόρτωσαν τὸ βρίκιόν » μου τῇ βοηθείᾳ καὶ συνεργείᾳ τοῦ » πληρώματος, ἀπεφάσισαν νὰ ἐπι- » βιβασθοῦν ὅλοι, ἄνδρες, γυναῖκες » καὶ παιδία, νὰναπετάσουν τὰ ἱστία » καὶ νὰποπλεύσουν εἰς Εὐρώπην. » Ἐμὲ δὲ ὁ ὁποῖος ἠθέλησα νὰ τοὺς » καταδικάσω νὰ μένουν αἰωνίως εἰς » τὴν νῆσον μου, ἄγοντες βίον ἀγρίων » ζώων, θὰ ἐγκατέλειπαν ἐκεῖ μόνον » καὶ ἐλεύθερον νὰ ζήσω μέχρι τέ- » λους τὴν ἀρχέγονον ζωήν, ἡ ὁποία » τόσα θέλγητρα ἐφαίνετο νὰ ἔχῃ » δι' ἐμέ.

»Μὲ εἶχεν ἐξαντλήσει τόσον ἡ μα- » κροχρόνιος φυλάκισις καὶ ἡ λύπη » διὰ τὸ οἰκτρὸν τέλος τοῦ ἔργου μου, » ὥστε οὔτε εὗρον λέξιν νὰποκριθῶ, » οὔτε ἐδοκίμασα νὰ διαμαρτυρηθῶ » κατὰ τῆς ἀποφάσεως. Ἔφυγαν. » Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης δὲν εἶδα » πρόσωπον ἀνθρώπου, οὔτε ἤκουσα » πλέον ἦχον ἐνάρθρου φωνῆς

»Τὴν ἑπομένην, ἀφοῦ συνῆλθα ὀλίγον ἀναπνεύσας καθαρὸν ἀέρα, κατώρθωσα νὰναβῶ μέχρι τῆς κορυφῆς τοῦ λόφου, ὅθεν ἐφαίνετο ἡ θάλασσα, καὶ εἶδα εἰς τὸν ὁρίζοντα, πρὸς τὴν δύσιν, ἐξαφανιζόμενα τὰ λευκὰ ἱστία τοῦ βρικίου μου. Παρῆλθον ἔκτοτε δύο ἔτη.

»Διὰ δευτέραν φορὰν εὑρισκόμην » μόνος εἰς τὴν νῆσον μου, ἡ ὁποία » ἔγινε καὶ πάλιν ἔρημος. Ἀλλὰ » ποία διαφορὰ μεταξὺ τῆς πρώτης » καὶ τῆς παρούσης ἀπομονώσεως! » Τότε πραγματικῶς τὰ ἐστερούμην » πάντα καὶ ἕνας μόνος κόκκος ὀρύζης ἢ σίτου μοῦ ἐστοίχιζε μυρίους » πόνους· μία σανὶς ἀπῄτει τριῶν ἡμερῶν ἐργασίαν, ἓν σκαμνίον ξύλινον μιᾶς ἑβδομάδος. Ἀλλ' ἤμουν » νέος καὶ ἰσχυρός, εἶχα τὴν δύναμιν καὶ τὴν ὑγείαν, ἡ δὲ ἐλπίς, ἡ » τόσον θερμὴ εἰς τὰ νεανικὰ στήθη, » δὲν μὲ εἶχεν ἐγκαταλείψῃ. Οὕτω » κατώρθωσα ὀλίγον κατ' ὀλίγον νὰ » συνειθίσω τὴν ζωὴν ἐκείνην, χωρὶς » ποτὲ νὰποβάλω τὴν εὐγενῆ φιλο- » δοξίαν νὰ τὴν βελτιώσω.

»Τώρα, οὔτε ἐνδύματα, οὔτε ἐπι- » πλα, οὔτε βιβλία, οὔτε τρόφιμα μοῦ » λείπουν! Ἔχω ἀσπρόρρουχα ἐν ἀ- » φθονίᾳ, καλὴν βιβλιοθήκην καὶ πλῆθος πραγμάτων χρησίμων εἰς τὸν » βίον· κοιμῶμαι ἐπὶ κλίνης μαλθα- » κῆς καὶ κάτωθεν μεταλλείου ἐκ τοῦ » πολυτιμοτέρου μετάλλου, τὸ ὁποῖον » γνωρίζει ἡ ἀνθρωπότης... Ἀλλ' » εἶμαι γέρων καὶ ἀδύνατος. Τὸ βά- » ρος τῶν ἐτῶν, τὸ ὁποῖον ἐβράδυνε » τόσον νὰ ἐπέλθῃ, μὲ βαρύνει ἤδη » σκληρῶς καὶ μοῦ λείπει τὸ μόνον » τὸ ὁποῖον θὰ ἦτο ἱκανὸν νὰ μὲ ἀ- » νακουφίσῃ,—ἡ οἰκογενειακὴ περί- » θαλψις καὶ ἀγάπη. Ἡ ἐλπὶς ἐπέ- » ταξεν ἀνεπιστρεπτεί. Τί εἶχα νὰ » ἐλπίζω πλέον ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, » εἰς τὴν θέσιν ὅπου εὑρισκόμην; » Οἱ κακοῦργοι οἱ ὁποῖοι μὲ κατεδί- » κασαν εἰς τὴν ἐξορίαν αὐτήν, ὄχι » μόνον δὲν θὰ ἐσκέπτοντο ποτὲ νὰ » ἐπιστρέψουν, ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἤθελαν, » δὲν θὰ ἠμποροῦσαν.

»Ὅπως εἶπα προηγουμένως, τὸ » πλήρωμα τοῦ βρικίου ἀπετελεῖτο » ἀπὸ ναύτας καὶ ἀξιωματικοὺς ἀ- » μαθεῖς, μόλις ἱκανοὺς νὰ ταξει- » δεύουν, ἂν ἐκυβερνῶντο καλῶς, » κατὰ μῆκος τῶν ἀγγλικῶν ἀκτῶν, » μεταξὺ δύο λιμένων γνωστῶν εἰς » αὐτούς. Ὡς πρὸς τοὺς ἐπιβάτας » τώρα, οἱ γεννηθέντες εἰς τὴν νῆσον » μου, οἱ ζήσαντες ἐν αὐτῇ ἐπὶ τρια- » κονταετίαν, ἠγνόουν καθολοκλη- » ρίαν τὴν γεωγραφικὴν αὐτῆς θέ- » σιν.

(Ἀκολουθεῖ) ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΟ ΜΑΞΙΛΑΡΙ ΜΕ ΤΟΝ ΑΕΡΑ ΚΑΙ ΤΟ ΤΣΙΓΑΡΟ ΜΕ ΤΗ ΦΩΤΙΑ

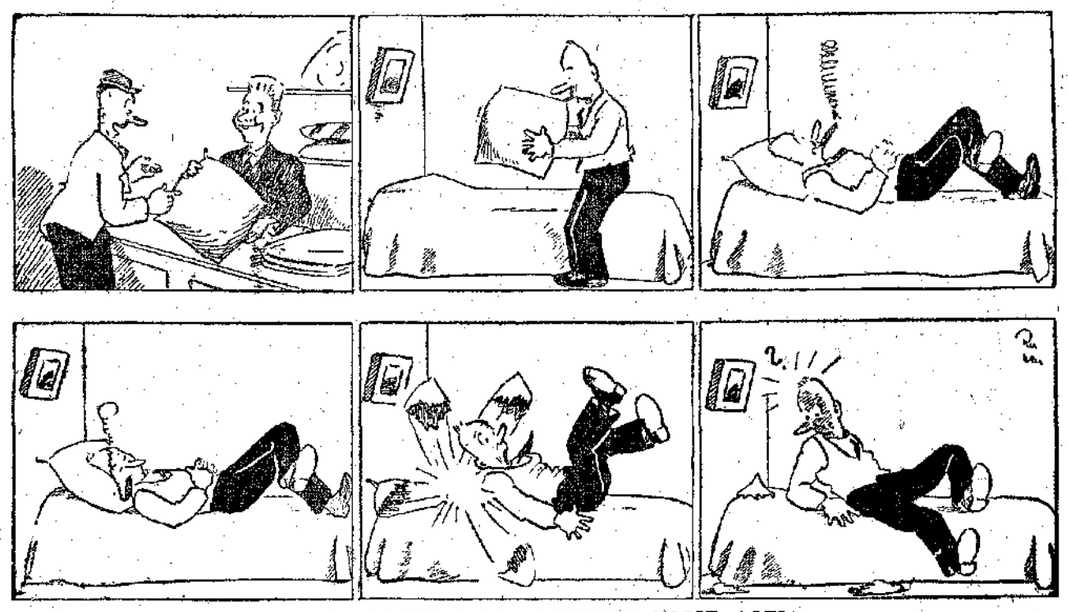

ΑΣΤΕΙΑ. ΙΣΤΟΡΙΑ ΣΕ 6 ΕΙΚΟΝΕΣ ΧΩΡΙΣ ΛΟΓΙΑ

Ἀνεκοινώθη ἀπὸ τὴν Λαχτάρα τῆς Λευτεριᾶς

Ο ΑΣΠΡΟΣ ΛΥΚΟΣ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ NORBERT SEVESTRE

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Ἤθελε νὰ βεβαιωθῇ πὼς δὲν ἦταν κρυμμένος μέσα κανένας ἄνθρωπος ἢ ζῶο. Ὁ Μό, μὲ τὴν πρόφαση ὅτι θὰ σταθῇ ἀπ' ἔξω γιὰ νὰ φυλάῃ, ἀπέφυγε νὰ λάβῃ μέρος στὴν ἐξερεύνηση αὐτήν, κι' ἄφισε τὴν Τὶ-Σάϋ ν' ἀντιμετωπίσῃ μοναχὴ της κάθε κίνδυνο.

Εὐτυχῶς ἡ σπηλιὰ ἦταν ἄδεια καὶ οἱ τρεῖς φυγάδες ἐγκαταστάθηκαν ὅσο πιὸ ἄνετα μποροῦσαν. Ἡ Τὶ Σάϋ τύλιξε καλὰ τὴν Σιμόνη μὲ τὸν μακρὺ κινέζικο μανδύα κι' ὕστερα ξαπλώθηκε κι' αὐτὴ στὸ πλευρό της.

Ὁ Μὸ θὰ φύλαγε βάρδια. Μισοξαπλώθηκε κι' αὐτὸς στὴν εἴσοδο τῆς σπηλιᾶς μὲ τὸ τουφέκι στὸ χέρι, μὲ τὰ αὐτιὰ τεντωμένα, μὲ τὰ μάτια ὀρθάνοιχτα καὶ μὲ τὴν ἀκράδαντη ἀπόφαση νὰ μείνῃ ἄγρυπνος.

Μὰ παρ' ὅλες τὶς καλές του διαθέσεις ἦταν πεθαμμένες ἀπὸ κούραση καὶ ἀπὸ νύστα. Ἄρχισε νὰ κουτουλάῃ καὶ στὸ τέλος τὸ τουφέκι του γλύστρησε ἀπὸ τὰ χέρια του, τὰ μάτια του ἔκλεισαν κι' ἀποκοιμήθηκε βαθειά.

Ἡ Τὶ Σάϋ στὴ γωνιά της ροχάλιζε κιόλας καὶ ἡ Σιμόνη ἦταν κι' ἐκείνη βυθισμένη σὲ βαθύτατο ὕπνο.

Ὧρες πέρασαν. Πόσες; Ἄγνωστο. Ὁπωσδήποτε ἡ Τὶ-Σάϋ ξύπνησε ξαφνικὰ ἀπὸ ἕνα δυσάρεστο συναίσθημα. Τῆς φαινόταν σὰν νὰ τὴν τσιμποῦσαν μὲ καρφίτσες σ' ὅλο της τὸ σῶμα κι' ἔνοιωθε μιὰ ἀκατανίκητη φαγούρα.

Τὴν πρώτη στιγμὴ δὲν ἤξερε τί νὰ ὑποθέσῃ, ὕστερα εἶδε πὼς τὰ χέρια της καὶ τὰ πόδια της ἦταν σκεπασμένα ἀπὸ πάνω ὡς κάτω μὲ κάτι μικροσκοπικὰ κόκκινα κοκκιδάκια ποὺ ἔτρεχαν ἐδῶ κι' ἐκεῖ μὲ καταπληκτικὴ γρηγοράδα. Πετάχτηκε ἐπάνω κι' ἔβγαλε μιὰ φωνή:

— Μυρμήγκια!

Πραγματικὰ μιὰ ὁλόκληρη στρατιὰ μυρμηγκιῶν εἶχε πλημμυρίσει τὴν σπηλιά. Καὶ τὰ μυρμήγκια αὐτὰ ἀνῆκαν στὸ πιὸ ἐπικίνδυνο ἀπ' ὅλα τὰ εἴδη, στὰ λεγόμενα κόκκινα ποὺ μ' ὅλο ποὺ εἶναι ἐξαιρετικὰ μικροσκοπικὰ σχηματίζουν ὁλόκληρες λεγεῶνες καὶ μποροῦν μέσα σὲ μιὰ ὥρα νὰ ξεκοκκαλίσουν ὁλόκληρο ἕνα κοιμισμένο βόδι ἢ ἕνα ψόφιο βούβαλο.

Στὶς φωνὲς τῆς κογκάϊ ἡ Σιμόνη ἔδωσε ἕνα πήδημα καὶ πετάχτηκε ἔξω.

Ὁ Μὸ ξετινάχτηκε κι' αὐτὸς ξαφνικά.

Δὲν ἔμοιαζε πιὰ μὲ τὸν Τριὲν-Κόατ γιατὶ εἶχε γίνει ὁλότελα ἀγνώριστος. Ἦταν πρισμένος καὶ κατακόκκινος καὶ τὰ τσιμπήματα τῶν μυρμηγκιῶν τοῦ εἶχαν προκαλέσει μιὰ τέτοια φαγούρα ὥστε μ' ἕνα σάλτο βρέθηκε στὸ κοντινὸ ρυάκι καὶ ἔδωσε μιὰ βουτιά, ἔτσι ὅπως ἦταν μὲ τὰ ροῦχα του.

Ἡ Σιμόνη βοήθησε τὸν Μὸ νὰ γεμίσῃ τὴν καραμπίνα του. (Σελ. 508, στ. β'.)

Γύρισε πίσω ὕστερα ἀπὸ μισὴ ὥρα μοναχά, βρεγμένος ὡς τὸ κόκκαλο ἀλλὰ ὁπωσδήποτε ἡσυχασμένος.

Κι' ἡ Τὶ-Σάϋ μὲ μεγάλη δυσκολία ἀπαλλάχτηκε ἀπὸ τὰ καταραμένα ζωύφια ποὺ τὰ μάζευε μὲ τὶς χοῦφτες ἀπὸ πάνω της. Μόνο ἡ Σιμόνη, ποὺ ἦταν σκεπασμένη ὁλόκληρη μὲ τὴ μεγάλη πελερίνα δὲν εἶχε πειραχθεῖ σχεδὸν καθόλου.

Ἐννοεῖται πὼς δὲν μποροῦσε πιὰ νὰ γίνῃ λόγος γιὰ νὰ συνεχίσουν τὸν ὕπνο τους καὶ νὰ μείνουν περισσότερη ὥρα στὴ σπηλιά. Ὁ Μὸ ἐμέζεψε τὸ τουφέκι του καὶ τὰ μαχαίρια του, καὶ οἱ φυγάδες ἀπομακρύνθηκαν ὅσο πιὸ γρήγορα μποροῦσαν ἀπ' ἐκεῖνα τὰ ἀφιλόξενα μέρη.

Μὲ τὸ περπάτημα ὁ Μό, ποὺ πρῶτα ἔνοιωθε ρίγος ἀπὸ τὸ λουτρό του, ἄρχισε κάπως νὰ ζεσταίνεται. Τώρα ὅμως αἰσθανόταν τὸ στομάχι του νὰ τοῦ παραπονιέται

— Ἄχ, ἂς εἶχα μιὰ γαβάθα ρύζι! ἔκανε μελαγχολικά. Τί λέτε, δεσποινίς Σιμόνη; Κι' ἐσεῖς δὲν πεινᾶτε;

— Καὶ βέβαια πεινῶ πολύ, εἶπε τὸ κοριτσάκι.

— Γιατὶ δὲν νοιαζόσουν νὰ πάρῃς μαζί σου μερικὰ τρόφιμα; ρώτησε ἡ Τὶ-Σάϋ.

— Ἤξερα ἐγὼ πὼς θὰ χάναμε τὸ δρόμο καὶ θὰ βρισκόμαστε τώρα ἀκόμη ἐδῶ;

— Μπορεῖ νὰ ἀπαντήσουμε καμμιὰ καλυβούλα, εἶπε ἡ Σιμόνη.

— Μακάρι, ἀποκρίθηκε ἡ κογκάϊ. Μὰ ἀπ' ὅ,τι βλέπω μοῦ φαίνεται πὼς ὁ Μὸ μᾶς χώνει μὲς στὸ δάσος ὅσο πάει καὶ πιὸ βαθειά.

— Ἐγὼ τὸν διάλεξα αὐτὸ τὸν δρόμο; Μὰ τὴν ἀλήθεια εἶσαι ἀγυπόφορη.

— Λέω τὰ πράγματα ὅπως εἶναι.

— Εὐχαριστῶ πολύ. Καλύτερα θὰ ἔκανες νὰ κοίταζες γιὰ τίποτε φαγώσιμο.

Ὁ καυγᾶς θὰ εἶχε συνέχεια, ἂν δὲν ἀποφάσιζε ἡ Σιμόνη νὰ ἐπέμβῃ. Ἐξακολούθησαν τὴν πορεία τους ὡς τὸ ἡλιοβασίλεμμα, μὰ τὸ δάσος δὲν φαινόταν νάχῃ πουθενὰ τελειωμό.

— Ἄς σταθοῦμε, εἶπε ἡ Τὶ Σάϋ. Ἡ κυρία Σιμόνη δὲν ἀντέχει πιά. Πρέπει νὰ φροντίσουμε γιὰ νὰ τῆς δώσουμε κάτι νὰ φάῃ καὶ νὰ τῆς βροῦμε μιὰ μεριὰ νὰ κοιμηθῇ. Ἐδῶ ὑπάρχουν μερικὰ ἄγρια φροῦτα καὶ θὰ βρεθῇ καὶ τίποτε ἄλλο γιὰ νὰ ξεγελάσουμε τὴν πεῖνα μας. Καθίστε, δεσποινίς Σιμόνη. Εἶναι καλὰ αὐτοῦ.

Τὸ κοριτσάκι ἔπεσε ἐξαντλημένο στὴν ρίζα μιᾶς πελωρίας μπανανιᾶς ποὺ ἦταν σκεπασμένη μὲ ἄφθονη καὶ παχειὰ μούσκουλη καὶ σχημάτιζε σὰν ἕνα χαλάκι.

Ὁ Μὸ εἶχε μεγάλη διάθεση νὰ καθήσῃ κι' αὐτὸς μὰ ἡ πεῖνα του ἦταν μεγαλύτερη ἀπ' τὴν κούρασή του καὶ ἀκολούθησε τὴν Τὶ-Σάϋ ποὺ εἶχε ἀρχίσει κιόλας νὰ ψάχνῃ γιὰ φροῦτα καὶ γιὰ κανένα χόρτο φαγώσιμο. Ὁ ἴδιος θὰ προτιμοῦσε νὰ σκότωνε κανένα πουλὶ ἢ κανένα λαγό, ἀλλὰ πρῶτα ἀπ' ὅλα δὲν ἔβλεπε οὔτε ψτερό, καὶ ὕστερα φοβόταν μήπως, ἂν ἔρριχνε καμμιὰ τουφεκιά, προκαλοῦσε τὴν προσοχὴ τῶν ἀνθρώπων τοῦ Νγκουγιὲν ποὺ μπορεῖ νὰ βρίσκονταν ἐκεῖ κοντά.

Ἔτσι οἱ τρεῖς φυγάδες περιώρισαν τὸ γεῦμα τους σὲ μερικὲς μπανάνες καὶ δυὸ-τρεῖς γλυκοπατάτες. Γιὰ μόνο ποτὸ εἶχαν τὸ νερὸ τῆς βροχῆς ποὺ τὸ μάζεψαν μὲ τὶς χοῦφτες ἀπὸ τὰ φύλλα τῆς μπανανιᾶς. Ὕστερα ξαπλώθηκαν κι' οἱ τρεῖς τους ἐπάνω στὴ χλόη, χωρὶς νὰ σκεφθοῦν τούτη τὴ φορὰ νὰ προφυλαχθοῦν γιὰ καμμιὰ ἐπίθεση.

Ὁ Μὸ εἶχε χάσει ὅλο του τὸ θάρρος καὶ ἡ Τὶ-Σάϋ δὲν συγχωροῦσε στὸν ἑαυτό της πὼς εἶχε ὑποχωρήσει στὰ παρακάλια τῆς μικρῆς κυρίας.

Πῶς θὰ βγαίναν ἀπὸ τὸν φοβερὸ αὐτὸν λαβύρινθο, ἀπ' αὐτὸ τὸ ἀπέραντο καὶ ἄγριο δάσος; Θὰ μποροῦσαν νὰ ἐξακολουθήσουν τὸ δρόμο τους ἢ θὰ πέθαιναν ἀπὸ ἐξάντληση κι' ἀπὸ πεῖνα, προτοῦ νὰ συναντήσουν καμμιὰν ἀνθρώπινη κατοικία;

Ἄρχισε νὰ σκοτεινιάζῃ. Παρὰ τὰ φοβερὰ τσιμπήματα τῶν κουνουπιῶν, ἡ Σιμόνη δὲν μποροῦσε νὰ κρατήσῃ ἀνοιχτὰ τὰ μάτια της.

Ἡ Τὶ-Σάϋ, σκύβοντας ἀπὸ πάνω της, ὕστερα ἀπὸ λίγην ὥρα τὴν ἄκουσε νὰ ἀναπνέῃ ἤρεμα καὶ κανονικά, καὶ κατάλαβε πὼς εἶχε ἀποκοιμηθεῖ.

Κι' ἡ ἴδια ὅμως νικήθηκε ἀπὸ τὸν ὕπνο ποὺ τῆς παρέλυε ὅλα της τὰ μέλη.

Ὅταν ξύπνησε, τὰ πυκνὰ σκοτάδια τῆς νύχτας δὲν εἶχαν ἀκόμα σκορπιστεῖ ἀπὸ τὸ θαμπόφωτο τῆς αὐγῆς. Γύρω της ὅλα ἦταν μαῦρα σὰν πίσσα, μὰ ὡστόσο ἡ πιστὴ κογκάϊ εἶχε τὴν ἐντύπωση πὼς κάποιος ἐχθρὸς βρισκόταν κοντά τους.

Ἔξαφνα τινάχτηκε κατατρομαγμένη.

Ἕνα μουγγρητὸ ποὺ ἔμοιαζε σὰν βροντὴ ἀντήχησε μέσ' στὸ δάσος, ὕστερα πάλι ξανακούστηκε πιὸ ἄγριο, πιὸ κοντινό.

Ἡ Σιμόνη ἄνοιξε τὰ μάτια της καὶ σηκώθηκε τρέμοντας σύσσωμη.

— Ἄκουσες; ἔκανε.

— Ὁ ὄγκ-κόπ, τραύλισε ἡ Τὶ-Σάϋ.

Δὲν ὑπῆρχε ἀμφιβολία. Τὰ μουγγρητὰ αὐτὰ ποὺ ἔμοιαζαν μὲ τὴ βροντὴ τοῦ κεραυνοῦ, μόνο ὁ ἄρχοντας τοῦ δάσους μποροῦσε νὰ τὰ βγάζῃ. Κι' ἂν ἔκρινε κανένας ἀπ' τὸν τόνο τους, ὁ τίγρης δὲν βρισκόταν καὶ πολὺ μακρυά.

— Μό, ἔκανε ἡ Σιμόνη μὲ τὴ φωνὴ κομμένη ἀπὸ τὴν ἀγωνία. Μό, τὸ τουφέκι σου.

Πίσω ἀπὸ ἕνα θάμνο, καμμιὰ δεκαπενταριὰ μέτρα μακρυὰ ἀπὸ τὴ ρίζα τῆς μπανανιᾶς ὅπου εἶχαν βρεῖ καταφύγιο οἱ φυγάδες, δυὸ φωτεινὰ σημάδια ποὺ ἔμοιαζαν μὲ ἀναμμένα κάρβουνα φωσφόριζαν μέσ' στὸ σκοτάδι. Τὸ θηρίο ἐνέδρευε πίσω ἀπ' ἐκεῖ, καὶ μ' ὅλο ποὺ εἶχε πάψει πιὰ νὰ μουγγρίζῃ, ὡστόσο ἀκουγόταν καθαρὰ τὰ χτυπήματα τῆς οὐρᾶς του ἐπάνω στὸ σῶμα του. Φαίνεται πὼς ἑτοιμαζόταν νὰ πάρῃ φόρα γιὰ νὰ πηδήσῃ ἐπάνω στὰ θύματά του.

«Ὁ Μὸ σταμάτησε σὰ νὰ ἔμην ἤξερε καλὰ-καλὰ ποὺ βρισκόταν...» (Σελ. 508, στ. γ'.)

Ὁ Μὸ δὲν ἀπαντοῦσε. Ἡ Τὶ-Σάϋ ἄπλωσε τὸ χέρι της γιὰ νὰ τὸν ξεκουνήσῃ μὰ συνάντησε τὸ κενό. Ὁ ὑποψήφιος ἀγροφύλακας, ὁ ἀνδρεῖος ἀπόγονος τοῦ Ντάϊ-Τουόγκ-Χάϊ εἶχε ἐξαφανιστεῖ χωρὶς ν' ἀφίσῃ ἴχνος.

— Δὲν εἶναι ἐδῶ, ἔκανε μὲ ἀπόγνωση ἡ κογκάϊ.

— Θεέ μου, τί νὰ ἔγινε; Δὲν μπορεῖ, Τὶ-Σάϋ, θὰ ἔκανες λάθος. Δὲν εἶναι δυνατὸ νὰ μᾶς ἐγκαταλείψῃ τόσο ἄνανδρα.

Ἡ Τὶ-Σάϋ ἄρχισε πάλι νὰ πασπατεύῃ δίπλα της.

— Ἄ, ἔκανε, ἔχει ἀφίσει ἐδῶ τὸ τουφέκι του.

— Δός μου το γρήγορα, εἶπε ἡ Σιμόνη μὲ ξαφνικὴ ἀπόφαση.

— Εἶναι πολὺ βαρὺ γιὰ τὰ χεράκια σας. Ὤ, κυρία μου, κουνιέται, ἔρχεται κατὰ δῶ, θὰ πηδήξῃ ἐπάνω μας!

— Στάσου, σκύψε λιγάκι ἀκόμα... Νά, μὴν κουνιέσαι τώρα. Θὰ τὸν σημαδέψω ἀνάμεσα στὰ μάτια.

— Πυροβολῆστε λοιπόν, τί περιμένετε; τραύλισε ἡ Τὶ-Σάϋ ποὺ ἔνοιωθε ὅλο τὸ θάρρος της νὰ τὴν ἐγκαταλείπῃ.

Ἡ Σιμόνη τράβηξε τὴ σκανδάλη.

Χτυπημένο σὲ καίριο σημεῖο, τὸ θηρίο ἔβγαλε ἕνα νιαουρητὸ ἀπαίσιο ποὺ ἀντήχησε σ' ὅλο τὸ δάσος, κι' ἄρχισε νὰ χτυπιέται ἐπάνω στὰ χόρτα, ἀφοῦ πρῶτα ἔδωσε ἕνα φοβερὸ πήδημα κι' ἦρθε κι' ἔπεσε σχεδὸν στὴ ρίζα τῆς μπανανιᾶς.

Ἡ Σιμόνη καὶ ἡ Τὶ-Σάϋ τώρα πιὰ δὲν ἔβλεπαν τίποτε, γιατὶ τὰ δυὸ φωτεινὰ σημάδια, τὰ μάτια τοῦ θηρίου, εἶχαν σβύσει. Τὸ ἄκουγαν ὅμως ν' ἀγκομαχάῃ, νὰ γρυλλίζῃ, νὰ σέρνεται στὴ γῆ, προσπαθώντας ἀκόμα νὰ τὶς φτάσῃ, καὶ μέσα στὴ μαύρη νύχτα τὸ σύρσιμο αὐτὸ τοῦ πληγωμένου θηρίου, ποὺ δὲν μποροῦσαν νὰ τὸ διακρίνουν, ἦταν τόσο τρομακτικό, ὥστε οἱ δυὸ γυναῖκες εἶχαν παραλύσει ἀπὸ τὸ φόβο τους.

Εὐτυχῶς κατάφεραν καὶ σκαρφάλωσαν ἐπάνω στὰ πρῶτα φύλλα τῆς μπανανιᾶς, καὶ τὸ θηρίο δὲν εἶχε τὴ δύναμη νὰ τὶς φθάσῃ ὡς ἐκεῖ. Ἀφοῦ ἔκανε δυὸ-τρεῖς μάταιες ἀπόπειρες, ὕστερα ἔπεσε βαρὺ κάτω κι' ἔμεινε ἀκίνητο.

Ὡστόσο βρισκόταν ἀκόμη στὴν ἀγωνία καὶ ἐπὶ πολλὴ ὥρα ὁ ρόγχος του κι' οἱ σπασμοί του ἔκαναν τὴ Σιμόνη καὶ τὴν Τὶ-Σάϋ νὰ σφίγγονται τρομαγμένες ἡ μιὰ ἐπάνω στὴν ἄλλη.

Ἐπιτέλους ἕνα ἀμυδρὸ φῶς ἄρχισε νὰ φωτίζῃ τὶς κορυφὲς τῶν δέντρων καὶ νὰ φθάνῃ θαμπὸ ὡς κάτω στὴ χλόη, ὅπου κοίτοταν ὁ πελώριος ὄγκος τοῦ θηρίου, ἀκούνητος τώρα κι' ἀκίνδυνος.

(Ἀκολουθεῖ) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΑΘΗΝΑΙ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΤΟ «ΟΡΘΟΤΕΡΟ» Β'

Ἀγαπητοί μου,

ΣΑΣ εἶπα τὴν ἄλλη φορὰ πὼς ὅλες οἱ νέες γλῶσσες εἶναι τελειότερες ἀπὸ τὶς ἀρχαῖες, τὶς μητέρες τους. Αὐτὸ γιὰ τὴ νεοελληνικὴ φαίνεται, ἀλήθεια, κάπως παράξενο. Μπορεῖ νἆναι τελειότερη ἀπὸ τὴν ἀρχαία ἑλληνική, ποὺ τὴ μεταχειρίστηκαν καὶ τὴ λάμπρυναν — κι' ἂς ἀφήσουμε τοὺς ποιητὲς — ἕνας Ξενοφῶντας, ἕνας Θουκυδίδης, ἕνας Πλάτωνας. ἕνας Πλούταρχος; Ἔχει τόσο μεγάλους πεζογράφους ἡ νεοελληνική; Ὄχι βέβαια. Ἄρα... εἶναι ἀτελέστερη! — Ἔ, λοιπὸν ὄχι! τὸ συμπέρασμα αὐτὸ τὸ βγάζουν μόνο ἐκεῖνοι ποὺ συγχύζουν τοὺς *τύπους* μιᾶς γλώσσας μὲ τὸ *ὕφος* ἑνὸς συγγραφέα· θηλ. τὴ Γραμματική, τὸ Συνταχτικὸ καὶ τὸ Λεξικὸ μὲ τὴ γνώση, τὴν τέχνη, τὸ γοῦστο, τὴ χάρη καὶ τὴν ἔμπευση. Τὴν ἐποχὴ τοῦ Πλάτωνα ὑπῆρχαν ἑκατοντάδες ἄλλοι πεζογράφοι ποὺ μεταχειρίζουνταν τὴν ἴδια γλῶσσα. Κανένας ὅμως ἀπ' αὐτοὺς δὲν ἦταν μεγάλος σὰν τὸν Πλάτωνα. Γιατί ἡ γλῶσσα δὲν ἔφτανε γιὰ νὰ εἶναι. Χρειαζόταν καὶ τὸ ὕφος ἑνὸς Πλάτωνα καὶ τὸ ταλέντο. Μόνο ἀνόητοι εἶναι ἱκανοὶ νὰ πιστεύουν πὼς καὶ σήμερα θὰ μποροῦσε ἕνας συγγραφέας νἀναδειχθῆ Πλάτωνας, ἂν μεταχειριζόταν τοὺς τύπους καὶ τὶς λέξεις τῆς νεκρῆς γλώσσας του! Ξεχνοῦν ὅμως αὐτοὶ πὼς ὁ Πλάτωνας, στὸν καιρό του, δὲν ἔκανε ἄλλο παρὰ νὰ γράφῃ τὴ ζωντανὴ γλῶσσα ποὺ μιλοῦσαν οἱ ἄνθρωποι γύρω του. Μόνο ποὺ τῆς ἔδινε τὸ προσωπικό του ὕφος. Τὸ ἴδιο κάνουν κι' οἱ σημερινοὶ συγγραφεῖς: γράφουν τὴ ζωντανὴ γλῶσσα ποὺ μιλᾶ ὁ λαός. Κι' εἶναι ὁ μόνος τρόπος γιὰ νἀποχτήσουμε κι' ἐμεῖς κανένα Πλάτωνα, ὅταν... γεννηθῆ.

Ἂς τὸ ποῦμε καλύτερα:

Ἂν ὁ Πλάτωνας ζοῦσε σήμερα, θὰ ἔγραφε κι' αὐτὸς τὴ γλῶσσα τῆ σημερινή. Ὅπως δηλαδὴ στὸν καιρό του δὲν μεταχειρίσθηκε τὴ γλῶσσα τοῦ Ὁμήρου καὶ τοῦ Ἡσίοδου, ἔτσι καὶ σήμερα δὲν θὰ μεταχειριζόταν τὴν ἀμίλητη, τὴν ἀκατάληπτη. τὴ νεκρὴ γλῶσσα κανενὸς ἀπὸ τοὺς προγόνους του — ὅπως θέλουν νὰ κάνουμε μεῖς οἱ ἀφιλοσόφητοι ἀρχαϊστὲς καὶ καθαρευουσιάνοι — παρὰ θὰ ἔγραφε ὅπως μιλᾷ ὁ λαός. Καὶ θὰ εἶχε ἔτσι στὰ χέρια του ἕνα πολὺ τελειότερο ὄργανο γιὰ νὰ ἐκφράζεται, γιὰ νὰ κάνῃ ὕφος, καὶ θἆταν γι' αὐτὸ ἕνας Πλάτωνας ἀκόμα ἀνώτερος, ἀκόμα γλωσσικῶς τελειότερος ἀπὸ τὸν ἀρχαῖο. Αὐτὸ δὲν φαίνεται καθόλου παράξενο σὲ κείνους ποὺ συγκρίνουν τὶς ἀρχαῖες γλῶσσες μὲ τὶς νέες καὶ βλέπουν πῶς ἔχει τελειοποιηθεῖ, μὲ τὸν καιρὸ καὶ μὲ τὴν ἐξέλιξη, ὁ ἀρχαῖος γλωσσικὸς ὀργανισμὸς ποὺ ἔγινε νέος.

Ἂς πάρουμε τὴ νεοελληνική. Καταργήθηκε σ' αὐτὴν ὁ δυϊκός, καταργήθηκε ἡ δοτική, καταργήθηκε ἡ εὐκτική, καταργήθηκαν τόσοι ἄλλοι μονολεκτικοὶ τύποι ρημάτων, μετοχές, ἀπαρέμφατα, κι' ἡ σύνταξη ἔγινε πιὸ ἁπλή, πιὸ ἀναλυτική, πιὸ ὁμαλή. Μὲ ἄλλους λόγους, ἡ νέα γλῶσσα πέταξε ὅλα ἐκεῖνα τὰ φορτώματα, ποὺ κάνουν βαρειὲς καὶ δύσχρηστες τὶς ἀρχαῖες γλῶσσες, κι' ἔγινε ἐλαφρότερη, εὐχρηστότερη, ὡραιότερη. Εἶναι νόμος: ὅσο ἀρχαιότερη εἶναι μιὰ γλῶσσα, τόσο καὶ ἀτελέστερη. Προπάντων γιατὶ ἔχει μιὰ μεγάλη καὶ φοβερὴ *πολυτυπία*. Ὑπῆρχαν πανάρχαιες, πρωτόγονες γλῶσσες, βάρβαρες, ὅπου ἄλλος ἦταν ὁ τύπος τοῦ ρήματος γιὰ τὸ ἀρσενικὸ πρόσωπο, ἄλλος γιὰ τὸ θηλυκὸ κι' ἄλλος γιὰ τὸ οὐδέτερο! Στὴν ἀρχαία ἑλληνικὴ ἔλεγαν «γράφει» καὶ γιὰ τὸν ἄντρα, καὶ γιὰ τὴ γυναῖκα καὶ γιὰ τὸ παιδί. Ἡ ἀρχαία ἑλληνικὴ ἦταν τελειότερη ἀπὸ τὶς πανάρχαιες ἐκεῖνες. Εἶχε ὅμως τρεῖς διαφορετικοὺς τύπους γιὰ τὸν ἀριθμό: «γράφει» ἔλεγαν ὅταν ἔγραφε ἕνας· «γράφετον» ὅταν ἔγραφαν δυό· καὶ «γράφουσιν» ὅταν ἔγραφαν τρεῖς κι' ἀπάνω (πολλοί). Στὴ νεοελληνικὴ λέμε «γράφουν» καὶ γιὰ τοὺς δυὸ καὶ γιὰ τοὺς πολλούς. Τὸ ἴδιο στὰ ὀνόματα: «λύκω!» ἔλεγαν οἱ ἀρχαῖοι ὅταν ἔβλεπαν δυὸ λύκους· ἐμεῖς λέμε «λύκοι!» καὶ γιὰ δυὸ καὶ γιὰ χίλιους. Ξεφορτωθήκαμε τὸ δυϊκὸ ποὺ ἦταν ἕνα τόσο περιττὸ καὶ μεγάλο βάρος· (γιὰ θυμηθῆτε πόσοι τύποι δυϊκοῦ ρημάτων κι' ὀνομάτων ὑπάρχουν στὴν ἀρχαία!) Καὶ πόσα ἄλλα τέτοια βάρη ἀκόμα! Ἔτσι ἡ νεοελληνική, σὰ γραμματική καὶ σὰ συνταχτικό, ἔχει ἀπάνω-κάτω τὴν ἁπλότητα τῆς γαλλικῆς καὶ τῆς ἰταλικῆς ποὺ εἶναι ἀπ' τὶς τελειότερες σημερινὲς γλῶσσες. Τὴν ἀγγλικὴ μόνο δὲ φτάνει ποὺ εἶναι ἡ τελειότερη ἀπ' ὅλες. Καὶ ξέρετε γιατί; Γιατὶ ἡ γραμματική της ἔχει μόνο λίγες σελίδες. Τόσο ἁπλὴ κι' ὁμαλὴ εἶναι. Καὶ νὰ ἐκεῖνο ποὺ σᾶς ἔλεγα πρίν: τόσο τελειότερη εἶναι μιὰ γλῶσσα, ὅσο ἁπλούστερη κι' ὁμαλώτερη εἶναι ἡ γραμματική της.

Ἀλλ' ἀκόμα σπουδαιότερη ἀλλαγὴ ἔγινε, μὲ τὸν καιρό, στὸ φθογγολογικό. Ἡ νεοελληνικὴ γλῶσσα — κι' ἐννοῶ πάντα τὴ γλῶσσα τοῦ λαοῦ, τὴ γνήσια — κατάργησε ὅλα ἐκεῖνα τ' ἀρχαῖα ζευγαρώματα τῶν φθόγγων ποὺ ὁ λάρυγγας τοῦ νέου Ἕλληνα δὲν μποροῦσε πιὰ νὰ τὰ προφέρῃ μὲ τόση εὐκολία καὶ ἄνεση. Ὅταν λέμε «κτῆμα», μᾶς κάνει *κάποιο κόπο* ὅταν τὸ λέμε «χτῆμα», δὲν αἰστανόμαστε τὸν παραμικρό. Γιατὶ τὸ ζευγάρωμα *χτ* ταιριάζει σήμερα στὸ λάρυγγά μας κι' ὄχι τὸ *κτ*. Ἔτσι μὲ πολὺ περισσότερη εὐκολία προφέρουμε, ἑπομένως καὶ μὲ περισσότερη μουσικὴ εὐχαρίστηση ἀκοῦμε, «ἦρθα», «ἐρχόμαστε», «φτερό». «ἀδέρφια» ἢ «ἀδρέφια», «δέντρο», «νύχτα», παρὰ «ἦλθα», «ἐρχόμασθε», «ἀδέλφια», «δένδρο», «νύκτα». Ὁ τύπος «ἦλθα» ἢ «ἐρχόμασθε» δὲν εἶναι οὔτε τῆς ἀρχαίας (οἱ ἀρχαῖοι ἔλεγαν «ἦλθον», «ἐρχόμεθα») μὰ οὔτε τῆς νέας. Τῆς νέας εἶναι «ἦρθα» καὶ «ἐρχόμαστε». Δὲν μποροῦμε νὰ νοιώσουμε δημοτικὴ γλῶσσα χωρὶς τὴ φθογγολογία της. Γι' αὐτὸ σᾶς εἶπα τὴν ἄλλη φορὰ πὼς ἡ γλῶσσα ποὺ θέλει τώρα τὸ Ὑπουργεῖο γιὰ τὰ σχολικὰ βιβλία — μὲ τὰ «πτερούγα». «ἐμβῆκα», «ἀκουμβῆσα», «δένδρο» κτλ. — δὲν εἶναι οὔτε ἀρχαία, οὔτε νέα. Εἶναι μιὰ γλῶσσα ἀνύπαρχτη, ἕνα κατασκεύασμα. Καὶ νὰ συλλογίζεται κανένας πὼς αὐτὸ τὸ μεγάλο σφάλμα, αὐτὸ τὸ φοβερὸ λάθος, ἔγινε γιὰ τό... «ὀρθότερο»! Μ' ἂν τὸ «ἡ νύχτα» εἶναι ὀρθότερο ἀπὸ τὸ «ἡ νύχτα», τότε γιατὶ νὰ μὴν εἶναι ἀκόμα ὀρθότερο τὸ «ἡ νύξ»;

Σᾶς ἀσπάζομαι **ΦΑΙΔΩΝ**

ΜΕΣ' ΣΤΗ ΒΑΡΚΑ

Μέσ' στὴ βάρκα τὴ γαλάζια,
Ὅλο γέλια κι' ὅλο νάζια,
Ἡ μικρή μας ἡ Ἑλένη
Μ' ἕναν πῆδο κατεβαίνει

Τί ὀμορφιὰ καὶ τί γαλήνη!
Στάσου νἄρθω, λέει ἡ Εἰρήνη.
—«Γρήγορα γιατὶ σαλπάρω»
Νά σου φτάνει καὶ ἡ Μάρω...

Ἡ μιὰ πίσω ἀπὸ τὴν ἄλλη,
Μὰ ἡ βάρκα εἶναι μεγάλη,
Νά, γεμάτο καραβάνι
Ξεκινάει ἀπ' τὸ λιμάνι...

Τί χαρὲς καὶ τί τραγούδια,
Πόσα ζωντανὰ λουλούδια
Χαίρουνται τὴ θεία ἡμέρα
Μέσ' στὸ φῶς καὶ στὸν ἀγέρα!

Νἆταν ν' ἄνοιγαν τὰ οὐράνια
Ὦ, μὲ πόση περηφάνεια
Τ' ἀγγελούδια θὰ θελήσουν
Συντροφιὰ νὰ τοὺς κρατήσουν!

ΜΑΡΙΑ Μ. ΦΑΛΑΓΓΑ

ΣΕΑΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΑΠΟ ΤΟ ΠΕΝΤΑΘΛΟΝ

Δημοσιεύω παρακάτω τὰ τρία καλύτερα *«ποιήματα μὲ ὑποχρεωτικὲς ὁμοιοκαταληξίες»* ἀπὸ τὸ Γ' Ἀγώνισμα τοῦ Πεντάθλου. Ὅσες ἐλλείψεις κι' ἂν βρίσκῃ κανεὶς σ' αὐτά, ἄμα συλλογισθῆ πὼς οἱ διαγωνιζόμενοι ἦταν ὑποχρεωμένοι νὰ περιλάβουν καὶ νὰ ταιριάσουν ὅλες αὐτὲς τὶς λέξεις ποὺ εἶχα δώσει στὴν τύχη, χωρὶς νὰ παραλείψουν ἢ ν' ἀλλάξουν καμμιά, καὶ ν' ἀποτελέσουν ἕνα σύνολο μὲ νόημα, μὲ εἴρμὸ — πρέπει νὰ ὁμολογήσῃ πὼς εἶναι ἀληθινὰ «κατορθώματα». — *Σ. τ. Δ.*

ΠΟΘΟΣ

Νἆτανε κάπου ἕνα ἐρημονήσι
Οἱ ἀπαυδισμένοι τῆς ζωῆς νὰ πᾶνε
Καὶ κεῖ μὲ τὴ γαλήνη νὰ μεθᾶνε
Ἀπ' τὴν αὐγὴ τοῦ ἥλιου, μέχρι τὴ δύση.

Γλυκὰ τὰ βλέφαρά τους νὰ κοιτᾶνε
Εἰρηνικοί, καλοὶ κι' ὅλοι τους ἴσοι
—Τέτοια ζωὴ ποιὸς θὰ μᾶς τὴ χαρίσῃ
Καὶ ποιός ὁ Δωρητής μας αὐτὸς θἆναι;

Νἆταν αὐτὴ ἡ μεγάλη εὐτυχία
Νἄπλωνε τῆς ἀγκάλης της τὰ τόξα
Στὰ σκυθρωπὰ κεφάλια τῶν ἀνθρώπων.

Πῶς θἄλλαζε ἡ ὄψη ὅλων τῶν τόπων
Καὶ τἄγρια πῶς θἆπαναν στοιχεῖα
Ἀπὸ μιαν αὐγινὴ νέου ἥλιου δόξα!

Ρασπουτὶν
Α' Βραβεῖο στὴ Μεγάλη Τάξη

ΟΙ ΤΥΦΛΟΙ

Μὲ μάτι πάντα σκοτεινὸ κοιτᾶνε
Οἱ τυφλοὶ τὸν οὐρανό, τὴ γῆ, τὴ φύση.
Ἡ μοῖρα ἄπονη, σκληρὴ νὰ τοὺς χαρίσει
Δὲ θέλησε τὸ φῶς. Τοὺς ὥρισε νὰ πᾶνε

Στὸν κόσμο ἀόμματοι, μὲ τὸ σκοτάδι ἴσοι
Νὰ μὴ χαροῦνε τὰ πουλάκια ποὺ πε-
[τᾶνε,
Τὰ λούλουδα, τὰ χρώματα τῆς δύσης
[ποὺ μεθᾶνε.
Μακρυὰ ἀπ' τοῦ κόσμου τὶς χαρές, σ'
[ἐρημονήσι

Τῶν ναυαγῶν νὰ μοιάζουνε. Τὰ τόξα
Τῶν ματιῶν τους νὰ μὴ γλυκάνῃ θέα
[τόπων
Καινούργιων, νὰ μὴ πικράνῃ λύπη ἀν-
[θρώπων.

Τῆς ζωῆς τους τὴ σκληρὴ τὴ δυστυχία
Νὰ γλυκάνῃ ἄλλου κόσμου λαμπρότερ'
[εὐτυχία:
—Σ' αὐτοὺς ἡ μοῖρα ὥρισε τῶν οὐρα-
[νῶν τὴ δόξα.

Βέδας
Β' Βραβεῖο

ΤΟ ΝΗΣΙ ΤΩΝ ΝΑΥΑΓΩΝ

Καὶ τὰ πουλιὰ ποὺ φεύγουνε
κι' ἀλαργινὰ πετᾶνε
Σὲ τόπους ξένους κι' ἄγνωρους,
πρὸς τοῦ ἡλιοῦ τὴ δύση
Μαζὶ μὲ τὴν ψυχή μου τὴ
θλιμμένη θὲ νὰ κᾶνε,
Σὲ κάποιο ἐκεῖ ἀπόμακρο
τῶν ναυαγῶν ἐρημονήσι.

Ἐκεῖ ποὺ οἱ ἄνθρωποι οἱ φτωχοὶ
τὸν οὐρανὸ κοιτᾶνε
Καὶ λογαριάζουν, λευτεριὰ
πότε θὰ τοὺς χαρίσῃ
Νὰ πᾶν ἐκεῖ ποὺ οἱ ζωντανοὶ
ἀπὸ χαρὰ μεθᾶνε
Καὶ ζοῦν καλὰ καὶ πρόσχαρα,
ἐλεύθεροι καὶ ἴσοι.

Δάφνης στεφάνια δὲν ποθοῦν,
οὔτε ζηλεύουν δόξα
Μόνο ποθοῦνε τὴ χαρὰ
πολιτισμένων τόπων
Ποὺ ρίχνει ὁ χαρούμενος
ἥλιος χρυσὰ τὰ τόξα,

Ὅπου γυρνοῦν ἀμέριμνα
τὰ πλήθη τῶν ἀνθρώπων,
Ποὺ δὲν ὀργιάζουν φοβερὰ
τῆς φύσης τὰ στοιχεῖα
Καὶ κατοικεῖ ἡ πιὸ γλυκειὰ
κι' ἀληθινὴ εὐτυχία.

Μακεδονικὸν Ἐντελβάϊς
Β' Βραβεῖο

ΣΑΝ ΠΑΡΑΜΥΘΙ

—Ἀδερφούλα... ἔλεγε ἡ ξανθιὰ μικρή, κοίταξε οἱ ψυχούλες πῶς λάμπουν ἀπόψε...

Τῆς εἶχαν πεῖ πὼς τὰ μυριόφωτα ἀστέρια ἦσαν οἱ ψυχὲς τῶν μικρῶν παιδιῶν ποὺ τἄπαιρναν οἱ ἄγγελοι γιὰ συντροφιά.

Στὸ βαθυγάλαζο μανδύα τοῦ ξάστερου οὐρανοῦ, φάνταζαν ἀτίμητα στολίδια του... Μὰ ἡ ἀδερφούλα δὲν ἀπαντοῦσε.

— Μὰ γιατὶ εἶσαι ἔτσι λυπημένη; ρωτοῦσε ἡ μικρούλα.

— Τί λές... εἶμαι πολὺ χαρούμενη Νά, κοίταξε, γελῶ...

Κι' ἕνα βιασμένο, ἕνα ραγισμένο γέλιο ἀντηχοῦσε. Ἡ ὀχρὴ μικρὴ ἄνοιγε τὰ διάφανα χέρια της καὶ τιναζόταν ἀπὸ χαρά.

— Ναί, τώρα σ' ἀγαπῶ πολὺ-πολύ. Γιατ' ἦταν θλιμμένη ἡ μεγάλη ἀδερφή;

Μὰ ποιανοῦ ἡ καρδιὰ δὲ θὰ σπάραξε ἀπὸ πόνο ἂν ἦταν στὴ θέση της; Νὰ ξέρῃ ὅτι τὸ λατρεμμένο πλάσμα ἔχανε τὴ ζωή του μὲ τὴν κάθε μιὰ μέρα ποὺ περνοῦσε, νὰ ξέρῃ ὅτι τὸ ζωντανὸ αὐτὸ λουλούδι θὰ μαραθῆ σ' ἕναν τάφο, θὰ γίνῃ κι' αὐτὸ ἕνα ἀστέρι στὸ ἄπειρο, θὰ φύγῃ γιὰ τὸ χωρὶς γυρισμὸ ταξίδι;

—Ἀδερφή μου ἀγαπημένη, δὲν ξέρω γιατὶ τ' ἀστέρια μὲ τραβᾶνε τόσο πολύ. Ὅταν τὰ κοιτάω, δὲν ἀκούω τίποτα, ἀφαιροῦμαι, ξεχνῶ τὸν κόσμο. Μοῦ λένε ὡραῖα πράγματα. Μοῦ μιλᾶνε γιὰ ὀνειρεμένες χῶρες, γιὰ κρινοδάχτυλα Χερουβεῖμ, γιὰ μιὰ γαλάζια πατρίδα, γεμάτη λουλούδια καὶ χρυσόφωτα πουλιά. Ἄ!.. τ' ἀγαπῶ τ' ἀστέρια...

. . . . . .

Κι' ἡ μεγάλη κλαίει... Μὰ μόνο στὴν καρδιά...

. . . . . .

Ἡ ἀδερφούλα ἡ γλυκειὰ φτερούγισε μὲ ἄυλα φτερὰ σ' ἀπόκοσμους τόπους. Σ' ἀχνόφωτο ἑνὸς χλιαροῦ δειλινοῦ, τὴν ὥρα ποὺ τὰ λουλούδια ἀπαλόγεραν τὰ κεφαλάκια τους, κι' ὁ ἀέρας τρελλόπαιζε μὲ τὰ φύλλα. Τὴν ξωτικὴ ὥρα ποὺ οἱ νεράϊδες γυρίζουν στὰ ἔρημα λαγγάδια, τὴ θἄψανε τὴ μικρούλα ἄνοιξη μὲ τὰ χρυσαφιὰ μαλλιά.

Τὴν πρώτη νύχτα, μερικὰ ἀστέρια εἶδαν ἀπὸ τ' ἀνοιχτὸ παράθυρο τὴν πεθαμένη ἀδερφή. Ἔλαμψαν εὐχαριστημένα: Ἕνας καινούργιος σύντροφος.

Μὰ γρήγορα χλώμιασαν. Ἦταν τόσο νέα, τόσο νέα...

Κι' ἡ μεγάλη ἀδερφούλα;

Χύνει τώρα ἐλεύθερα τὰ δάκρυά της.

Μὰ ποτὲ δὲν κλαίει νύχτα κάτω ἀπὸ τ' ἀστέρια. Ξέρει ὅτι ἕνα ἀπ' αὐτά, μιὰ λευκὴ ψυχούλα θὰ στενοχωριόταν.

Κάτω ἀπὸ τ' ἀστέρια ἡ μεγάλη ἀδερφὴ δείχνεται χαρούμενη.

Κυρὰ Φροσύνη

ΜΗ ΖΗΤΗΣΗΣ ΠΟΤΕ...

Μὲ τὴν ἀνατολὴ τοῦ ἡλίου ξυπνοῦσε κάθε μέρα ἡ Ἀνέζω κι' ἔφευγε μαζὶ μὲ τὰ κατσίκια της γιὰ τὴν βουνοπλαγιά. Ἐκεῖ καθόταν ὅλη τὴν ἡμέρα καὶ γύριζε τὸ βράδυ μὲ τὴ δύση, πάλι στὸ σπιτάκι της ὅπου τὴν περίμενε ἡ μάννα της καὶ τὰ μικρότερά της ἀδέλφια.

Ἡ ὁρισμένη της θέση ἦταν κάτω ἀπ' τὸ μεγάλο ἔλατο· καθόταν ἐκεῖ ὧρες καὶ κοίταζε γύρω της τὰ δέντρα, τὰ ἀγριολούλουδα καὶ προπάντων τ' ἀντικρινὸ βουνό.

— Τί νἆναι πίσω ἀπ' τὸ βουνό; σκεπτότανε. Ὦ! ναί! θἆναι ἡ πολιτεία, ἡ μεγάλη Ἀθήνα! Πόσα φῶτα θἄχει, τί κόσμο, τί αὐτοκίνητα! Νὰ μποροῦσα νὰ ἤμουνα κι' ἐγὼ ἐκεῖ, τί εὐτυχισμένη θἄμουν!..

Αὐτὰ πάντα σκεπτότανε ἡ Ἀνέζω καὶ τὰ μεγάλα της γαλανὰ μάτια ὅλο καὶ πιὸ ὀνειροπόλα γίνονταν σὰν ἀντίκρυζε τὸ βουνό. Ἡ πολιτεία γι' αὐτὴν ἦταν ἕνας μαγνήτης μὲ ὅλα τ' ἀγαθά, καὶ νόμιζε πὼς ἄρκεῖ κανεὶς νὰ βρίσκεται μέσ' στὰ φῶτα, τὸν κόσμο καὶ τ' αὐτοκίνητα γιὰ νἄχῃ καὶ τὴν εὐτυχία μαζί του.

Κι' ὅμως, μικρὴ χωριατοπούλα, μὴ ζηλεύεις τόσο τοὺς ἀνθρώπους τῆς πολιτείας γιατὶ σὲ βεβαιῶ δὲν εἶναι εὐτυχισμένοι, ὅπως τοὺς νομίζεις. Μὴ κοιτᾶς ἂν γελοῦν, συχνὰ πίσω ἀπ' ἕνα γέλιο κρύβεται ἕνα δάκρυ. Ἡ πολυτέλεια, τ' αὐτοκίνητα, τὰ φῶτα δὲν κάνουν τὴν εὐτυχία. Μὴ μακαρίζεις τὸ εὐτυχισμένο χαμόγελο μερικῶν ἀνθρώπων, γιατὶ ἴσως πίσω ἀπ' αὐτὸ βρίσκονται σωρὸς οἱ ἀπογοητεύσεις τῆς ζωῆς.

Στὴ μεγάλη πόλη ὅλα εἶναι προσποίηση, τίποτε ἀληθινὸ δὲν θὰ βρῆς. Μὴ θελήσῃς νὰ περάσῃς τὸν ὁρίζοντα τοῦ χωριοῦ σου γιατὶ θ' ἀπογοητευθῆς. Ζῆσε ἐκεῖ πάνω στὰ βουνά σου, βοσκοπούλα ὅπως γεννήθηκες μέσ' στὴν στοργικὴ ἀγκαλιὰ τῆς φύσης, γιατὶ ἡ κοινωνία θὰ σὲ ποτίσῃ πίκρες, ἐνῶ ἡ φύση ποτέ...

Νἆξερες πόσοι σὲ ζηλεύουν! πόσοι ἄνθρωποι, ἀπ' αὐτὴ τὴν πολιτεία ποὺ τόσο ἐσὺ λαχταρᾶς, δὲν θἄθελαν νὰ εἶναι στὴ θέση σου! Πόσοι δὲν θ' ἀλλαζαν τὰ πλούσια φαγιά τους μὲ τὸ ψωμοτύρι σου, πόσοι δὲν ποθοῦν τὴν ἀγνοιά σου!

Μὴ ζητήσῃς ποτὲ νὰ δῆς καὶ νὰ ζήσῃς τὴ ζωὴ τῆς πόλης, μικρὴ ἀθῶα ὕπαρξη, γιατὶ εἶναι προτιμότερο νἄχῃ κανεὶς ἕνα ὄνειρο ἀνεκπλήρωτο, παρὰ ἕνα ὄνειρο συντρίμμια μπροστά του γινομένο.

Σφιγξ

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ο Νάρκισσος λέει στόν κύριο Χ... πού κτίζει ἕνα μεγάλο σπίτι μὲ βεράντες.

— Τί καλὸς πού εἶσθε, κύριε, ἀφοῦ κάνετε κολόννες μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ παίζω *κρυφτούλι μὲ τὴ Μπεμπέκα σας.*

Μῦρον τῆς Ἄνδρου

* * *

— Τί νούμερο καπούτσια φορᾶς. Τοτό;

— Τριάντα-ἕξη. Ἐσύ;

— Κι' ἐγὼ τριανταέξη.

—Ὥστε ἕνα πόδι ἔχουμε κι' οἱ δυό μας.

— Σάπια δά καϊμένε! Κι' οἱ δυό μας *ἔχουμε τέσσερα!*

Πρόμαχος τῆς Ἐλευθερίας

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΕΝΤΑΘΛΟΥ ΤΟΥ 1932-33

[Ἴδε Διάπλασι τοῦ 1932, φυλλ. 48]

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγ. καὶ τέλος)

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ Δ' ΑΓΩΝΙΣΜΑΤΟΣ

Τυπογραφικὰ Λάθη

Εἶχα δώσει γιὰ διόρθωμα τὸ κατωτέρω διηγηματάκι στὸ ὁποῖον ὄχι μόνον εἶχα ἀφήσει ἐξεπίτηδες καὶ πολλὰ τυπογραφικὰ λάθη, ἀλλὰ εἶχα ἀλλοιώσει καὶ τὴ στίξη γιὰ νὰ λυθῇ πιὸ δύσκολα. Μολαταῦτα οἱ περισσότεροι μοῦ τὸ στείλαν διορθωμένο ὅπως ἔπρεπε καὶ *χρειάστηκε νὰ λεπτολογήσω πολὺ* — ἰδίως στὶς στιξεις γιὰ νὰ δώσω τὰ βραβεῖα. Δημοσιεύω δῶ καὶ τὸ διηγηματάκι γιὰ νὰ τὸ ἰδῆτε πῶς πρέπει νὰ εἶναι μὲ σωστὲς τὶς λέξεις καὶ σωστὲς τὶς στίξεις:

Σὲ λίγο τελειώνω τὶς σκουδές μου καὶ θὰ γυρίσω στὸ πατρικό μου σπίτι. Πόσο χρήγορα πέρασαν τὰ χρόνια τῆς διαμονῆς μου στὴν Ἀθήνα, μὰ καὶ πόσο εὐχάριστη στάθηκε γιὰ μένα ἡ ζωὴ στὸ σχολειό!

Θυμᾶμαι, φύγαμε μιὰ Τρίτη ἀπ' τὸ χωριό, ὁ πατέρας μου, ὁ μεγάλος ἀδελφός μου κι' ἐγώ. Πόση χαρὰ καὶ εὐτυχία αἰσθάνθηκα τὴν πρώτη φορὰ ποὺ πάτησα τὸ χῶμα τῆς Ἀθήνας. Παθοῦσα τόσο πολὺ αὐτὸ τὸ ταξίδι! Ἀλλὰ τὴ χαρὰ ἐκείνης τῆς ἡμέρας ἐσκίασε κι' ἕνα νέφος: Ἡ λύπη γιὰ τὸ χωρισμὸ τῆς μητερούλας μου καὶ τῶν ἀδελφιῶν μου.

Ἀκόμα βλέπω ζωηρά, σὰν σ' ἕνα μεγάλο καθρέφτη, ὅ,τι ἄφησα ἐκεῖ πέρα: Βουνά, θάλασσες, κάμπους πράσινους ὅπου παίζουνε οἱ αὖρες, δένδρα ψηλά, δάση μὲ ὀξιές... Ὅλα εἶναι τόσο ὄμορφα στὴν πατρίδα μου!

ΜΕΓΑΛΗ ΤΑΞΙΣ (ἀπὸ 15 ἐτῶν καὶ ἄνω, καθὼς καὶ ὅσοι δὲν ἐσημείωσαν ἡλικία).

ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: *Νέλλη* [15 Ε].

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: *Ἐρείκη* [14Ε].—*Δούλη Δωδεκάνησος* [14Ε].

ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: *Γεώργιος Π. Λευκαδίτης* [13Ε],—*Βέδας* [13Ε].—*Τώνης Ρεάλης* [13Ε].

Α' ΕΠΑΙΝΟΣ, ἀπὸ [12Ε] εἰς ἕκαστον: Φρανσίνα, Δόνα Κλάρα, Μυστηριώδης, Μακεδονικὸν Ἐντελβάϊς.

Β' ΕΠΑΙΝΟΣ, ἀπὸ [10Ε] εἰς ἕκαστον: Ἰδιότροπος, Βασίλισσα τοῦ Πόνου, Κυρὰ Φροσύνη, Νέα Ἑλλάς.

Γ' ΕΠΑΙΝΟΣ, ἀπὸ [8Ε] εἰς ἕκαστον: Μαγνήτης, Ρασπουτίν.

ΜΙΚΡΑ ΤΑΞΙΣ (ἀπὸ 14 ἐτῶν καὶ κάτω).

ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: *Ἀθηερινὸς Τεγόπουλος* [15Ε].

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: *Νυφούλα τ' Οὐρανοῦ* [14Ε].—*Λυσόχαρτο* [14Ε].

ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: *Γκάλιν* [13Ε] *Λευκάτας* [13Ε].

Α' ΕΠΑΙΝΟΣ, ἀπὸ [12Ε] εἰς ἕκαστον: Ὄνειρον τῆς Πατρίδος, Ναΐς, Φάουστ.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ Ε' ΑΓΩΝΙΣΜΑΤΟΣ

Μετάφραση ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸ σὲ ξένη γλῶσσα.

Εἶχα δώσει ἕνα μικρὸ διηγηματάκι τοῦ κ. Ξενοπούλου γιὰ νὰ μεταφρασθῇ ἀπὸ τὸ ἑλληνικὸ σὲ μιὰ ἀπὸ τὶς γνωστότερες ξένες γλῶσσες. Ἀπὸ τοὺς 24 ἀγωνιστὰς τοῦ Πεντάθλου οἱ 15 μετέφρασαν τὸ διηγηματάκι γαλλικὰ—9 στὴ Μεγάλη Τάξη καὶ 6 στὴ Μικρή,—8 ἀγγλικὰ—6 στὴ Μεγάλη Τάξη καὶ 2 στὴ Μικρή, καὶ ἕνας ἰταλικά, ὁ *Ρασπουτίν*. Ἡ μετάφραση αὐτὴ παρουσίασε πολλὲς δυσκολίες, γιατὶ εἶναι πολὺ πιὸ εὔκολο νὰ μεταφράσῃ κανεὶς ἀπὸ μιὰ ξένη γλῶσσα στὴ δική του ποὺ τὴν ξέρει καλύτερα καὶ καταλαβαίνει ποιὰ ἔκφραση εἶναι σωστὴ καὶ ποιὰ δὲν εἶναι, παρὰ σὲ μιὰ ξένη ποὺ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ξέρῃ τόσο καλὰ τοὺς ἰδιωτισμούς της. Παράδειγμα ἡ λέξη *βυθισμένος*. Ἡ κυριολεξία της στὴ γαλλικὴ γλῶσσα εἶναι plongé καὶ στὴν ἀγγλικὴ immersed. Στὴν περίπτωση ὅμως αὐτὴ ἡ λέξη *βυθισμένος* σήμαινε ἀφωσιωμένος *στὸ γράψιμο*, κι' ἑπομένως δὲν μποροῦσε ν' ἀποδοθῇ μ' αὐτὲς τὶς λέξεις. Σωστὰ τὶς βρῆκαν ὅσοι ἔγραψαν absorbé καὶ sunk in thoughts. Πολλοὶ ὅμως τὴ μετέφρασαν assoupi, enivré, étourdi, enfoncé καὶ ἀγγλικὰ deep musing, profoundly, κτλ. Θὰ εἶχα πολλὰ παρόμοια ν' ἀναφέρω, ἀλλὰ περιορίζομαι μόνο σ' αὐτὸ τὸ παράδειγμα. Προσθέτω πὼς ἀπὸ ὅλες τὶς μεταφράσεις γενικὰ καλύτερη ἦταν τῆς *Ἐρείκης* - ἀγγλικὰ—καὶ ἀπὸ τὶς γαλλικὲς τῆς *Βασίλισσας τοῦ Πόνου*. Στὴν Μικρὴ Τάξη ἡ καλύτερη μετάφραση εἶναι τοῦ *Λυσόχαρτου*.

Τοῦ *Ρασπουτίν* ἐπίσης ἡ μετάφραση ἦταν ἀπὸ τὶς καλύτερες καὶ βραβεύεται κι' αὐτή.

ΜΕΓΑΛΗ ΤΑΞΙΣ

ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: *Ἐρείκη* [20Ε].

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: *Βασίλισσα τοῦ Πόνου* [18Ε]. — *Κυρὰ Φροσύνη* [17Ε].

ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: *Δούλη Δωδεκάνησος* [16Ε].—*Ρασπουτίν* [16Ε].—*Βέδας* [16Ε].

Α' ΕΠΑΙΝΟΣ, ἀπὸ [14Ε] εἰς ἕκαστον: Φρανσίνα, Νέλλη, Μαγνήτης, Γ. Π. Λευκαδίτης.

Β' ΕΠΑΙΝΟΣ, ἀπὸ [12Ε] εἰς ἕκαστον: Μυστηριώδης, Ἰδιότροπος, Τώνης Ρεάλης.

Γ' ΕΠΑΙΝΟΣ, ἀπὸ [10Ε] εἰς ἕκαστον: Μακεδονικὸν Ἐντελβάϊς, Νέα Ἑλλάς, Δόνα Κλάρα.

ΜΙΚΡΑ ΤΑΞΙΣ

ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: *Λυσόχαρτο* [18Ε].

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: *Νυφούλα τ' Οὐρανοῦ* [17Ε].—*Ναΐς* [16Ε].

Α' ΕΠΑΙΝΟΣ, ἀπὸ [10Ε] εἰς ἕκαστον: Γκάλιν, Φάουστ.

Γ' ΕΠΑΙΝΟΣ ἀπὸ [8Ε] εἰς ἕκαστον: Αὐγερινὸς Τεγόπουλος, Ὄνειρον τῆς Πατρίδος, Λευκάτας.

ΓΕΝΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Γιὰ νὰ βγάλω ἀπὸ τὰ μερικὰ ἀποτελέσματα κάθε Ἀγωνίσματος τὰ γενικὰ ἀποτελέσματα τοῦ Πεντάθλου, ἔδωσα ἀριθμητικὴ ἀξία στὰ Βραβεῖα καὶ στοὺς Ἔπαίνους ὡς ἑξῆς: Α' Βραβεῖον=6, Β' Βραβεῖον=5, Γ, Βραβεῖον =4, Α' Ἔπαινος=3, Β' Ἔπαινος=2, Γ' Ἔπαινος=1.

Τὸ ἄθροισμα τῶν ἀριθμῶν ποὺ ἔχει *πάρει ὁ καθένας τοῦ δίνει* τὴ θέση του στὴ γενικὴ βαθμολογία. Ἂν τύχῃ δύο ἢ περισσότεροι νὰ ἔχουν συγκεντρώσει τὸ ἴδιο ἄθροισμα, προηγεῖται ἐκεῖνος ποὺ ἔχει πάρει ἀνώτερο βαθμὸ στὰ δυσκολώτερα Ἀγωνίσματα. (Κατὰ σειρὰν δυσκολίας τὰ Ἀγωνίσματα κατατάσσονται ὡς ἑξῆς: Α' Ποίημα, Β' Σύνθεση Πνευματικῶν Ἀσκήσεων, Γ' Μετάφραση σὲ ξένη γλῶσσα, Δ' Τυπογραφικὰ λάθη, Ε' Λύσεις.) Ἀπὸ ἐκείνους πάλι ποὺ κῆραν ὅμοια Βραβεῖα ἢ Ἐπαίνους, προηγεῖται ὁποιος ἀναφέρεται πρῶτος.

Σύμφωνα μὲ τ' ἀνωτέρω στὴ *Μεγάλη Τάξη* ἀνακηρύσσεται νικήτρια ἡ

ΕΡΕΙΚΗ

μὲ δύο Πρῶτα Βραβεῖα, δύο Δεύτερα κι' ἕνα Β' Ἔπαινο, δηλαδὴ μὲ 6+6+5+5+2=24.

Ἀμέσως κατόπιν ἔρχεται ἡ *Νέλλη* μὲ 23 (δύο Πρῶτα Βραβεῖα, ἕνα Δεύτερο καὶ δύο Α' Ἔπαίνους) καὶ ἡ *Δούλη Δωδεκάνησος* μὲ 22 (ἕνα Πρῶτο Βραβεῖο ἕνα Δεύτερο, δύο Τρίτα κι' ἕνα Α' Ἔπαινο).

Οἱ ἄλλοι ἔρχονται μὲ τὴν ἑξῆς σειρά: *Ρασπουτίν* 20, *Γ. Π. Λευκαδίτης* 18, *Βέδας* 18, *Τώνης Ρεάλης* 17, *Βασίλισσα τοῦ Πόνου* 17, *Κυρὰ Φροσύνη* 17, *Μακεδονικὸν Ἐντελβάϊς* 16, *Νέα Ἑλλὰς* 14, *Ἰδιότροπος* 14 καὶ λοιποί.

Στὴ *Μικρὴ Τάξη* ἀνακηρύσσεται νικήτης τὸ

ΛΥΣΟΧΑΡΤΟ

μὲ τὸ ἀνώτερο ἄθροισμα ἀπ' ὅλους γενικὰ τοὺς Ἀγωνιστὲς τοῦ Πεντάθλου. Τὸ *Λυσόχαρτο* πῆρε τρία Πρῶτα Βραβεῖα καὶ δύο Δεύτερα. Τὸ ἄθροισμά του ἑπομένως εἶναι 6+6+6+5+5=28, ποὺ οὔτε στὴ Μεγάλη Τάξη τὸ πλησίασε κανείς.

Οἱ ὑπόλοιποι ἔχουν τὴν ἀκόλουθη σειρά:

Νυφούλα τ' Οὐρανοῦ 21, *Ναΐς* 20, *Λευκάτας* 20, *Ἀθγερινὸς Τεγόπουλος* 20, *Γκάλιν* 17 καὶ λοιποί.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

Υ. Γ. – Μετάφραση σὲ ξένη γλῶσσα ἔκρινα περιττὸ νὰ δημοσιεύσω. Ἡ καλύτερη, καθὼς εἴδαμε, εἶναι μὲ ἀγγλική, ποὺ πόσοι θὰ τὴ διάβαζαν! Ἡ καλύτερη πάλι γαλλική, ποὺ θὰ τὴ διάβαζαν περισσότεροι, δὲν εἶναι δημοσιεύσιμη.

Στὸ ἐρχόμενο θὰ προκηρυχθῇ τὸ Πένταθλο τοῦ *1934-35*. Συγχαίρω τοὺς Νικητὲς καὶ περιμένω τὶς φωτογραφίες τους.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Ἀθῆναι, 42 ὁδὸς Εὐριπίδου τὴν 26 Σεπτεμβρίου 1934

ΤΟ διήγημα τοῦ Ἀλέξαν. Παπαδιαμάντη, *ποὺ τελειώνει* σ' αὐτὸ τὸ φυλλάδιο, ξαναδημοσιεύθηκε καὶ στὸν τόμο τοῦ 1933 μὲ τὸν τίτλο «Τὰ δαιμόνια στὸ ρέμα». Δὲν τὸ θυμήθηκα, κι' ὅταν τὸ βρῆκα στὰ χαρτιά μου μὲ ἄλλο τίτλο, ἐνόμισα πὼς εἶναι *καινούργιο*. Δὲν πειράζει. Οἱ νέοι συνδρομητὲς τὸ βλέπουν γιὰ πρώτη φορὰ κι' οἱ παλιοὶ δὲν θὰ δυσαρεστηθοῦν ἂν ξαναδιαβάσουν ἕνα μικρὸ ἀριστούργημα τοῦ Παπαδιαμάντη. Τί μεγάλος, ἀλήθεια, διηγηματογράφος! Καὶ φαίνεται καλύτερα σ' αὐτὲς τὶς διασκευές ποὺ ἔκαμε ἡ δ. Γεωργία Ταρσούλη, συμμορφώνοντας προπάντων τὴ γλῶσσα ὥστε νὰ εἶναι ἐντελῶς δημοτική. Γιατὶ ὁμολογουμένως, στὴν ἀνάμικτη, ἀκατάστατη καὶ μᾶλλον καθαρεύουσα γλῶσσα ποὺ ἔγραφε ὁ Παπαδιαμάντης, τὰ διηγήματά του χάνουν πολύ.

Ὁ *Ὑπνοβάτης* μοῦ γράφει πὼς πῆγε στὴ Θεσσαλονίκη κι' ἔμεινε κατενθουσιασμένος ἀπὸ τὴν πόλη καὶ τοὺς φιλόξενους κατοίκους της. Λυπήθηκε μόνο ποὺ δὲν μπόρεσε νὰ μείνῃ περισσότερο, νὰ ἰδῇ καὶ τὴν "Εκθεση, γιατὶ ἕνα «σκληρὸ» τηλεγράφημα «ἔλα αὔριο, ἐξάπαντος» τὸν ἔκαμε νὰ γυρίσῃ καταφοβισμένος. Εὐτυχῶς δὲν συνέβαινε τίποτα. *Μόνο τοῦ ἐπέβαλαν νὰ γυρίσῃ γιὰ... τιμωρία, ἐπειδὴ ἔκαμε 20 ἡμέρες* στὴ Θεσσαλονίκη χωρὶς νὰ γράψῃ στοὺς δικούς του δυὸ λόγια. "Α, μὰ τοῦ ἄξιζε! "Ετσι πάνω; "Ἂς εἶναι, ὁ *Ὑπνοβάτης* μοῦ ὑπόσχεται πὼς δὲν θὰ τὸ ξανακάνῃ. Καὶ γι' αὐτὸ τοῦ ἔστειλα κι' ἐγὼ ὅ,τι μοῦ ζήτησε.

Ναί, *Κρινάκι*, τὸ φθινόπωρο ἑτοιμάζει τὴ γκρίζα τουαλέττα του. Καιρὸς νάρχῃ ἡ «τακτικὴ» ζωὴ τῆς πόλης καὶ τοῦ σχολείου, ὕστερ' ἀπὸ τὴν «τρελλὴ» τῆς ἐξοχῆς καὶ τῶν διακοπῶν. Καὶ μοῦ περιγράφεις θυμάσια τὴ ζωὴ αὐτὴ ποὺ ἔκαμες στὸν Πόρο μὲ τὰ ἀντελλωτά του ἀκρογιάλια. Ἐκεῖ ξέχασες κι' ὅλες σου τὶς φίλες, καὶ μένα ἀκόμη, ποὺ εἶχα νὰ λάβω γράμμα σου τρεῖς μῆνες. Νὰ ἰδῶ, θὰ μοῦ γράψῃς τώρα πιὸ συχνά;

Ἑλληνοπούλα, εἶδα στὸ «Νεολόγο» γι' αὐτὴ τὴ γιορτὴ ποὺ κάματε κεῖ-πέρα ὑπὲρ τῶν Παιδικῶν Ἐξοχῶν. Καὶ σᾶς συγχαίρω καὶ γιὰ τὴν καλὴ ἰδέα καὶ γιὰ τὴν ἐπιτυχία. Τὸ κομμάτι ποὺ ἔκαμες νὰ μοῦ τὸ στείλῃς. Ἂν κατάλαβα καλά, εἶναι μετάφραση ἀπὸ τὸ ἀρχαῖο τοῦ Πλάτωνα. Λοιπόν, μιὰ μετάφραση τέτοια, ὅταν εἶναι καλή, μπορεῖ ἐξαίρετα νὰ ἐγκριθῇ. Χαιρετῶ τὸν ἀδερφό σου καὶ περιμένω νὰ μοῦ γράψῃ.

Μὲ πολλὴ μου χαρὰ σὲ ξαναβλέπω, *Φάνη Ἄφαντε*. Εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλὰ λόγια καὶ γιὰ τὶς φροντίδες ποὺ καταβάλλεις γιὰ τὴ διάδοσή μου. Κι' ἐγὼ ἐλπίζω πὼς θἄχουν καλὰ ἀποτελέσματα. Ἔλαβα καὶ τὸ κομμάτι σου καὶ θὰ σοῦ πῶ ἄμα τὸ διαβάσω μὲ τὴ σειρά του. Ἀλλὰ νὰ μὴ γένῃς πάλι... ἄφαντος!

Χαίρω, *Ξεπεσμένε Λόρδε*, ποὺ ἡ "Εκθεση ἔγινε ἀφορμὴ νὰ γνωρίσετε ἢ νὰ ξαναϊδῆτε ἐκεῖ τόσα Διαπλασόπουλα. Πραγματικῶς, ὁ «Μπέμπης Ἀρχιλήστραρχος» εἶναι ἕνα ἐντελῶς πρωτότυπο παιδικὸ μυθιστορημάτακι τοῦ κ. Ξενοπούλου, ποὺ τὸ ἀγαπᾶ πολὺ καὶ τοῦχα πρόπερσι στὴ σειρὰ τῆς Βιβλιοθήκης Δημητράκου. Ὅταν ὅμως ἐπρόκειτο νὰ δημοσιευθῇ στὴ «Διάπλαση», ἐπειδὴ ἦταν γιὰ μικρὰ παιδιά, τὸ ἔδωσε στὴν Κυρὰ-Μάρθα νὰ τὸ περιλάβῃ σ' αὐτὴ ποὺ δημοσιεύει μὲ τὸνομά της. Αὐτὸ δὲν εἶναι παράδοξο, οὔτε γίνεται πρώτη φορά, γιατὶ ἐμεῖς ἐδῶ ἔχουμε «πνευματικὴ κοινοκτημοσύνη» καὶ παραμερίζουμε κάθε προσωπική μας φιλοδοξία μπροστὰ στὸ συμφέρον τοῦ περιοδικοῦ μας καὶ τῶν *παιδιῶν μας*. Ναί, τὸ νέο Πένταθλο θὰ προκηρυχθῇ τώρα μὲ μεγάλη προθεσμία καί, ὅσοι θέλουν, θἄχουν ὅλο τὸν καιρὸ νὰ λάβουν μέρος.

"Ἐλαβα, *Ἀνθὲ τῆς Διαπλάσεως*, τὴν «ἐργασία» σου πάνω στὶς Ἀθηναϊκὲς Ἐπιστολές. Πολὺ καλὰ τὶς χαρακτηρίζεις: Εἶναι τὰ *ἄρθρα*, ἢ μᾶλλον τὰ *χρονογραφήματα* τοῦ περιοδικοῦ μας, καὶ σ' αὐτὰ ὁ κ. Φαίδων προσπαθεῖ πάντα, παίρνοντας ἀφορμὴ ἀπὸ τὰ ἐπίκαιρα, νὰ σᾶς κάνῃ μιὰ διδασκαλία, νὰ σᾶς δίνῃ ἕνα μάθημα, ἐγκυκλοπαιδικὸ ἢ κοινωνικό, νὰ πλουτίζῃ τὸ πνεῦμα σας καὶ προπάντων νὰ μορφώνῃ τὸ χαρακτήρα σας. Καὶ θὰ δημοσίευα μᾶλλστα τὴν καλὴ αὐτὴ ἐργασία σου, ἂν δὲν μιλοῦσες τόσο—καὶ δυστυχῶς εἶναι τὸ μεγαλύτερο μέρος—γιὰ τὶς Ἐπιστολὲς περὶ Χιτλεριισμοῦ, θέματος δηλαδὴ ποὺ δὲν θὰ ἤθελα—καὶ εἶπα γιὰ ποιοὺς λόγους—νὰ ξαναγυρίσῃ. Τώρα περιμένω καὶ τὸ κομμάτι σου γιὰ τὴ Σελίδα.

Πολὺ ὡραία ἡ περιγραφή σου, *Παντάκι τῆς Δίσβου*. Κι' ἐμεῖς ἐδῶ εἴδαμε θαυμάσια πράγματα κατὰ τὸ διάστημα τῆς «Ναυτικῆς Ἑβδομάδας». Πέρσι, ποὺ ἔγινε γιὰ πρώτη φορά, ὁ κ. Φαίδων ἔγραψε μιὰ Ἐπιστολὴ γιὰ τὴν ἀγάπη τῆς θάλασσας, γι' αὐτὸ δὲν ἔκρινε ἀπαραίτητο νὰ γράψῃ καὶ φέτο. Γιὰ τὸν ἴδιο λόγο δὲν θὰ γράψῃ ἴσως οὔτε γιὰ τὴν «Ἡμέρα τῶν Ζώων» ποὺ ἑτοιμάζεται γιὰ τὴν 4 Ὀκτωβρίου: ἔγραψε πέρσι.

Ὅλα τὰ παιδιά, *Ἀγκάθε*, αἰσθάνονται κάποια ἀπογοήτευση ὅταν ἀφίνουν τὴν ἐξοχὴ γιὰ νὰ γυρίσουν στὴν πόλη καὶ νὰ «κλεισοῦν». Γρήγορα ὅμως συνηθίζουν πάλι καὶ τὴ ζωὴ τοῦ σπιτιοῦ καὶ τοῦ σχολείου, ὅπως θὰ τὴ συνηθίσῃς, εἶμαι βέβαιη, καὶ σύ. Γιὰ τὸ κομμάτι σου τί νὰ σοῦ πῶ; Μήπως θυμοῦμαι μέσα στὰ τόσα ποὺ λαβαίνω; Πάντως, ἂν δὲν εἶδες ἀκόμα τίποτε, θὰ πῇ πὼς χάθηκε καὶ στεῖλε ἄλλο. Εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὶς συστάσεις ποὺ μοῦ κάνεις καὶ... ἂς ἰδοῦμε τὸ ἀποτέλεσμα.

Σὲ συγχαίρω, *Κυπριωτόπουλο*, ποὺ ἀπολυθήκες μὲ σωστὸ 10, σὺ κι' ἄλλα δυὸ Διαπλασόπουλα, καὶ σ' εὐχαριστῶ ποὺ ὅταν σᾶς συγχάρηκε ὁ κ. Διευθυντής, «κορδώθηκες» καὶ φώναξες: «Μά, κύριε, ἀφοῦ εἴμεθα Διαπλασόπουλα!...». Ὡραῖα ζῆς τώρα στὴν ἐξοχή, μοῦ φαίνεται ὅμως πὼς μποροῦσες νὰ ξυπνᾷς λίγο πιὸ νωρίς· 9 τὸ πρωΐ, καὶ καλοκαίρι μάλιστα, εἶναι ἀργά. Ἔλαβα τὴν ἐπιταγή, εὐχαριστῶ.

Ἐσύ, *Τιτάν*, εἶσαι πιὸ δικαιολογημένος ποὺ εἶχες νὰ μοῦ γράψῃς τρεῖς μῆνες, ἀφοῦ μεσολάβησε καὶ ἀρρώστια. Ἐβγῆ, πολὺ καλός ὁ βαθμός σου, 9 1/11, ἀφοῦ μάλιστα ἦταν κι' ὁ μεγαλύτερος ποὺ δόθηκε στὴν τάξη σου. Ἀλλὰ γιατὶ ἀμφιβάλλεις ἂν καὶ τοῦ χρόνου θὰ εἶσαι πρῶτος; Ἐγὼ λέω πὼς θὰ εἶσαι καὶ μὲ μεγαλύτερο μάλιστα βαθμό. Διαγωνισμὸς Ἀσκήσεων δὲν θὰ προκηρυχθῇ φέτος ἄλλος· τοῦ χρόνου πιά.

Δυσάρεστα βέβαια ὅλ' αὐτά, *Μαραμένο Τριαντάφυλλο*, ἀλλ' ἀφοῦ ἦταν παραστικά, ἂς λέμε δόξα σοι ὁ Θεός. Τώρα ἐλπίζω νὰ εἶσαι ἐντελῶς καλά. Ἀ! δὲν ξέρεις τί εἶναι τὸ Ζῆμα τῶν Συνδρομητῶν; Εἶναι μιὰ κομψὴ καρφιτσοῦλα μὲ τὸ μονόγραμμα *Δ. τ. Π.* (Διάπλασις τῶν Παίδων), ποὺ τ' ἀγόρια τὴ φοροῦν στὴ γραβάτα ἢ στὸ φιλέτο τοῦ σακκακιοῦ σὰν κονκάρδα, καὶ τὰ κορίτσια στὴ σημιζέττα ἢ στὴ ζακέττα. Τὸ μονόγραμμα διακρίνεται καλά, καὶ ὅποιος τὸ ξέρει καὶ τὸ βλέπει, καταλαβαίνει πὼς ἐκεῖνος ποὺ τὸ φορεῖ εἶναι Διαπλασόπουλο. Ἔτσι γίνουνται πολλὲς γνωριμίες.

Κι' ἐγὼ ἀπόρησα, *Ἰκάδιρυπς*, μ' αὐτὴ τὴν ἀντικατάσταση, ποὺ δὲν μπορῶ νὰ καταλάβω πῶς ἔγινε. Μήπως ὁ στειχειοθέτης, ἅμα ἐδιάβασε «καὶ ἀπ...», συμπλήρωσε μόνος του «καὶ ἀποκρίνεται», ἐνῶ σὺ εἶχες «καὶ ἀπαντᾷ»; Καμμιὰ φορὰ συμβαίνει κι' αὐτό καί, ἐπειδὴ ἡ λέξη ταιριάζει στὸ νόημα, ὁ διορθωτής, ποὺ μόνο ὅταν ἀμφιβάλλῃ κοιτάζει τὸ χειρόγραφο, δὲν φαντάζεται πὼς ἔγινε ἀντικατάσταση καὶ τὴν ἀφίνει. Πάντως τὸ «ἀποκρίνεται δὲν εἶναι καθόλου πιὰ μουσικὸ ἀπὸ τὸ «ἀπαντᾷ» ἢ «ἀπαντάει», καὶ σοῦ ἐχάλασε ἐκεῖ τὸ μέτρο, γιατὶ σοῦ ἔκαμε ἕνα στίχο δεκατρισύλλαβο μέσα σ' ἑνδεκασύλλαβους. Νὰ πῇς στὸ *μικρό* σου ἀδερφὸ χαιρετίσματα καὶ τὸν περιμένω.

Μελαγχολικὴ Ὀνειροπόλε, τὸ βρῆκες τὸ τρυκ τοῦ ψευδωνύμου *Σαδὶ Νοέλ*. Ἂν τὸ ἔργο εἶναι καλὰ («Παναγία τῶν *Παρισίων*», «Δὸν Κιχώτης» κτλ.) «ἀφαλεῖται» κανεὶς περισσότερο νὰ τὸ διαβάζῃ παρὰ νὰ τὸ βλέπῃ στὸν Κινηματογράφο· ἂν εἶναι πάλι κακό, «βλάπτεται» κι' ὅταν τὸ διαβάζῃ κι' ὅταν τὸ βλέπῃ. Τὰ «πνεύματα τῶν πεθαμένων» δὲν ἔχουν καμμιὰ σχέση μὲ τὰ φαινόμενα τοῦ πνευματισμοῦ. Εἶναι «ψυχοδυναμικά», δηλαδὴ ὀφείλονται σὲ μιὰ δύναμη ἢ ἱκανότητα ἢ ἰδιότητα τῆς ψυχῆς τῶν «ζωντανῶν» ἀνθρώπων. Ἔτσι ἐννοεῖς καὶ τί σημαίνει ἀπάνω κάτω ὁ ὅρος «ψυχοδυναμισμός».

Δὲν ἔχω παράπονο, *Κοκκινοσκουφίτσα*: Τὸ σημερινὸ εἶναι τὸ δεύτερο ἢ τὸ τρίτο γράμμα ποὺ μοῦ γράφεις ἀπὸ τὴν ἐξοχή σου, ἐνῶ ἄλλοι, ἅμα πᾶνε στὴν ἐξοχή, δὲν μοῦ φράφουν καθόλου. Ἀλήθεια, ἤθελα νὰ σ' ἐβλεπα νὰ τρέχῃς κοβάλλα στὸν Ἀράκη, ἀράπισσα καὶ σὺ ἀπ' τοὺς ἥλιους καὶ τὰ μπάνια· θὰ μοῦ φαινόσουν σὰν κορίτσι τῆς Ἐρήμου... Χαιρετίσματα στὸ *Ξανθὸ Ἀγγελούδι*. Σὲ περιμένω.

ΤΑ ΜΙΚΡΑ ΜΥΣΤΙΚΑ

Δὲν ἔχω πιὰ τετράδια Μ. Μυστικῶν. Μοῦ τελείωσαν *καὶ*, ἐπειδὴ στὸ Τυπογραφεῖο ἔχουν πολλὴ δουλειὰ τώρα μὲ τὰ Σχολικὰ Βιβλία, δὲν μπόρεσα νὰ ξαναστείλω ἀμέσως. Ἂς μὴν ἀνησυχοῦν λοιπὸν ὅσοι μοῦ παρήγγειλαν τετράδια αὐτὲς τὶς ἡμέρες: θὰ τοὺς τὰ στείλω μόλις τυπωθοῦν.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Κανένα ψευδώνυμο δὲν ἐγκρίνεται, οὔτε ἀναγιώνεται, ἂν δὲν συνοδεύεται ἀπὸ τὸ δικαίωμα· δρ. 10.— Τὰ ἐγκρινόμενα ἢ ἀνανεούμενα ἰσχύουν ἀς τὴν 30 Νοεμβρίου 1934 "Οσα συνοδεύονται ἀπὸ Α, ἀνήκουν σὲ ἀγόρια καὶ ὅσα ἀπὸ Κ, σὲ κορίτσια.

Νέα Ψευδώνυμα: "Αρης Δικταῖος, ἀ. (ΚΚ).

Ἀνανεώσεις Ψευδωνύμων: Βασιλοπούλα, κ. Χιονισμένος "Ολυμπος, ἀ. Φάουστ, ἀ. Μυθικὴ Βασιλοπούλα, κ.

Ἡ Διάπλασις ἀσπάζεται τοὺς φίλους της: *Πτολεμαΐδα* (σοῦ τὸ ἐνέκρινα· μὲ τὸ ὑπόλοιπο, δρ. 40, ἐπίτεισα τὸ λογαριασμό σου· ἤλθε ὁ μπαμπᾶς μὲ τὰ δῶρα τοῦ;) *Πύρρον* (χαίρω ποὺ σὲ ἄφησα αὐτὴ ἡ τεμπελιὰ κι' ἐλπίζω νὰ μὴ σὲ ξαναπιάσῃ· πολὺ ἐνδιαφέροντα αὐτὰ ποὺ μοῦ γράφεις, κι' ὁ κ. *Φαίδων* εὐχαριστήθηκε πολὺ)· Ἀ-

γράμπελην (δὲν πρέπει νὰ συμπεραίνῃς πῶς ἀπορρίφθηκε ἕνα κομμάτι ἀμα περάσουν 3-4 φυλλάδια καὶ δὲν τὸ ἰδῇς· δὲν θυμοῦμαι τώρα γιὰ τὸ δικό σου, ἀλλὰ δὲν ἀποκλείεται νὰ εἶναι ἀκόμα σ' ἐκεῖνα ποὺ περιμένουν σειρά·) ***Βοεροπούλαν*** μὲ χαρὰ διάβασα τὸ γράμμα σου· κρῖμα ἂν χάθηκε τὸ Σῆμα ποὺ σοῦ ἔστειλα ἡ θεία σου· ἔπρεπε νὰ σοῦ τὸ στείλῃ συστημένο· ὅσο γιὰ ἐμβάσματα, ὑποθέτω πῶς μπορεῖς νὰ βρίσκῃς ἐκεῖ, στὰ σαράφικα, ἑλληνικὰ τοκομερίδια ἢ χαρτονομίσματα τῶν 50 δραχμῶν, καὶ νὰ μοῦ τὰ βάζῃς σὲ συστημένο γράμμα· ἐννοεῖται ὅτι μπορεῖς νὰ μοῦ στέλνῃς περισσότερα ἀπ' ὅσο κάνει μιὰ παραγγελία σου καὶ νὰ σὲ πιστώνω μὲ τὸ ὑπόλοιπον γιὰ ἄλλες·) ***Φλογέραν*** (τίποτα δὲν εἶναι ἀποχρεωτικό· τὸ φευδώνυμο τὸ πῆρες γιὰ νὰ μοῦ γράψῃς ὅταν θέλῃς, γιὰ νὰ στέλλῃς γιὰ τὴ Σελίδα ὅταν θέλῃς, καὶ γιὰ νὰ λαβαίνῃς μέρος σ' ὅποιους διαγωνισμοὺς θέλεις δώρεὰν—γιατὶ οἱ χωρὶς ψευδώνυμο πληρώνουν· πολὺ μ' εὐχαρίστησε τὸ γράμμα σου καὶ περιμένω νὰ μοῦ ξαναγράψῃς γρήγορα·) ***Ὀθέλλον*** (εἶδα τί ὡραῖα ποὺ πέρασες στὴν Τῆνο· μὰ τὸ ἴδιο ὡραῖα, ὑποθέτω, θὰ περνᾶς τώρα καὶ στὴν Κηφισιά· περιμένω νὰ μοῦ γράψῃς ἀπὸ τὰς Ἀθήνας·) ***Βιολέτταν*** (ὦ, πολὺ τερπνὸ καλοκαίρι θὰ πέρασες, ἀφοῦ εἶχες νὰ διαβάζῃς τόσους παλιοὺς μου τόμους! ναί, ἡ ἀλληλογραφία εἶναι πολὺ εὐχάριστο πρᾶγμα καὶ θὰ μποροῦσες καὶ τὸ χειμῶνα νὰ ἀλληλογραφῇς μὲ μιὰ-δυὸ ἀκόμα Διαπλασσοπούλες· γιὰ τὸ κομμάτι σου θὰ σοῦ πῶ μόνο ἀμα τὸ διαβάσω μὲ τὴ σειρά του· εὐχαριστῶ ποὺ προσπαθεῖς γιὰ τὴ διάδοσή μου·) ***Κορφιατόπουλο*** (χαίρω ποὺ εἶσαι τόσο καλὰ ὥστε «νὰ σκορπᾶς τὴν ὑγεία ὅπως τὸ λουλούδι τὴ μυρωδιά», καὶ σὲ συγχαίρω γιὰ τὸν καλὸ βαθμό· οἱ ἀνορθογράφιες στὰ κομμάτια διορθώνουνται· οἱ ἀσυνταξίες ἐπίσης· ἄλλα πράγματα εἶναι ἀδιόρθωτα, ἢ μᾶλλον διορθώνουνται μὲ τὸν καιρὸ ἀπὸ τὸν ἴδιον ποὺ γράφει· ἂς εἶναι, τὰ τωρινά σου ἐλπίζω νὰ εἶναι καλύτερα· καὶ γι' αὐτὸ ποὺ μοῦ ἔστειλες, θὰ σοῦ πῶ ἄμα τὸ διαβάσω μὲ τὴ σειρά του·) ***Παρηγοριὰν*** (μὲ γειὰ τὸ καινούργιο σπίτι·) ***Λυσόχαρτο*** (καὶ χωρὶς τὸ «σάρες», ἀνύπαρκτο ἄλλωστε, ἡ δουλειά σου, καθὼς βλέπεις σήμερα, ἔγινε·) ***Πασχαλιὰν*** (ναί, τὸ ἀνακάλυψες τὸ μυστικὸ τοῦ ***Σαδὶ Νοὲλ***· τίποτα δὲν σᾶς ξεφεύγει!) ***Ναυτάκι*** (γύρισες λοιπόν; μοῦ γράφεις «ἐν Ἀθήναις», καὶ στὸ τέλος λὲς «μόλις ἐπιστρέφω ἀπὸ τὴν ἐξοχή»· μήπως πηγαινοέρχεσαι;) ***Κόκκινο Καναρίνι*** (τί σύμπτωση! τὴν ἡμέρα ποὺ ἔλαβα τὸ γράμμα σου, μόλις εἶχα στείλει τὴ φωτογραφία σου γιὰ νὰ γίνῃ κλισὲ καὶ νὰ δημοσιευθῇ· ἔ, βέβαια ποὺ τώρα, ὕστερα ἀπὸ ἕνα χρόνο, θᾶχῃς μεγάλη διαφορά· τὰ παιδιὰ ἀλλάζουν κι' ἀπὸ μῆνα σὲ μῆνα· χαίρω πολὺ ποὺ ἀπὸ τοῦ χρόνου θὰ σ' ἔχω ἐδῶ κοντά μου·) ***«Διαπλασιακὴν Συντροφιάν»*** Δαμίας (πολὺ λυπήθηκα· ἦταν τόσο ἐνθουσιώδης! ἀφοῦ ἡ ἀφορμὴ εἶναι ἀσήμαντη, δὲν μποροῦτε νὰ τὸν κάμετε νὰ ξανάρθῃ;) ***Μικρὸν Ζωγράφον*** (μὲ γειὰ τὸ καινούργιο σπίτι· χαίρω ποὺ περάσατε τόσο ὡραῖο καλοκαίρι· φιλησέ μου καὶ τὸν Εὐγένη· τῆς Ἑλθάπαντήσω στὸ ἐρχόμενο·) ***Ρεζεντὰν*** (ναί, εἶναι καιρὸς νὰ ξανοιχτῇς· καλὰ ποὺ ὁ κατμένος ὁ θεῖος δὲν ἐπάθε τίποτα·) ***Φάουστ*** (ἔλαβα, εὐχαριστῶ, ἐξετέλεσα, περιμένω·) ***Χαραυγὴν τῆς Δέσβου*** (ἔστειλα·) ***Μωραϊτικο Σταφύλι, Ναυτοπούλαν τῆς Ἄνδρου, Ἱππάμενον Ἀετὸν*** κτλ. κτλ.

Εἰς ὅσας ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ τὴν ***20 Σεπτεμβρίου*** θὰπαντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΑΡΧΗ τοῦ νέου 271ου Διαγωνισμοῦ. Αἱ λύσεις τοῦ φυλλαδ. τούτου δεκταὶ μέχρι 29 Νοεμβρίου.

527. *Λεξίγριφος*

Θέλησε μὲ μιὰ πρόθεση
Νὰ νέβῃ πιὸ ψηλὰ
Ὁ ὑπερήφανος αὐτὸς
Γενάρχης πρόγονός μας,
Καὶ νὰ ποὺ τὸ κατόρθωσε
Χωρὶς πολλὰ-πολλά,
Γιατὶ Τιτᾶνας δυνατὸς
Φαίνεται τώρα ἐμπρός μας.

528. *Στοιχειοτονόγριφος*

Πανάρχαιος ἦταν βασιλιάς
Καὶ χώρα εἶχε μεγάλη.
Μὰ ἕνα μέλος τοὔκοψαν,
—Καὶ βέβαια μὲ πόνο—
Κοὶ σὲ στρατιώτη βρέθηκε
Ἡ στρατηγοῦ κεφάλι,
Μόνο ποὺ πρῶτα πιὸ ψηλὰ
Ἀνέβασε τὸν τόνο.

529. *Τετραπλοῦς Μεταγραμματισμὸς*

Γιατρὸς ἀρχαῖος ἔξοχος
Τὴ ζῶνη μόνο ἀλλάζει
Καὶ νὰ τὸ χρῶμα ποὺ ψηλὰ
Τὸν κόσμο ὅλο σκεπάζει.

Μὰ τὸ κεφαλὶ του ἄλλαξε
Νὰ γίνῃ πιὸ ὡραῖο,
Κι' εὐθὺς μᾶς παρουσίασε
Φιλόσοφον ἀρχαῖο,

Κάποιος τόνο καὶ γράμμα του
Νἀλλάξῃ δοκιμάζει,
Καὶ γίνεται λεπτὸ φυτὸ
Στ' ἀγέρι ποὺ στενάζει.

Τὸ λυπηθῆκαν κι' ἄλλαξαν
Τὸ τέλος του μὲ τέχνη
Κι' ἔτσι μπροστά μας εἶδαμε
Ἀρχαῖον καλλιτέχνη.

530. *Αἴνιγμα*

Ὅταν γεροντᾶ, καθένας θέλει
Δυὸ νέους συντρόφους γιὰ βοηθοὺς·
Τὸν ἕνα πάντα πάνω του θᾶχῃ
Ὅταν θὰ κάνῃ λογαριασμοὺς
Ἢ καὶ θὰ ράβῃ ἢ θὰ διαβάζῃ . . .
Τὸν ἄλλον ἔξω σὰ θὰ γυρνᾶ,
Καὶ θὰ κυροζεται, ἢ σὰ βραδυάζῃ
Κι' ἄφωτους δρόμους σὰ θὰ περνᾶ.

531. *Μαγικὴ Εἰκὼν ἄνευ Εἰκόνος*

Σύ, καλέ, τὰ τρῶς τὰ φρουῦτα;
Φάε τώρα κι' ἀπὸ τοῦτα.

532. *Δικτυωτὸν*

```
* * * * * * *
*   *   *   *
* * * * * * *
*   *   *   *
* * * * * * *
*   *   *   *
* * * * * * *
```

1. Εἶμαι καλὸ θαλασσινὸ
   κι' ἂν θέλῃς, μὲ ψαρεύεις
2. Καὶ στὰ νερὰ τοῦ ποταμοῦ
   ποὺ τώρα ἐδῶ γυρεύεις.
3. Δέντρο βαρύσκιωτο εἶμ' ἐγὼ
   μὰ τί ὡραῖοι καρποί!
4. Κι' αὐτὴ ἡ γυναῖκα τῆς Γραφῆς
   μπορεῖ νὰ σᾶς τὸ πῇ.

533. *Κρυπτογραφικὸν*

1 2 3 3 4 5 6 7 8 9 3	=Στρατηγὸ βαρβάρων
2 4 8 6 2 7 4	=Νηρηΐς
3 5 4 2 7 4	=Γεωμετρικὸν σχῆμα
4 8 1 6 2 4	=Ἀρχαία βασίλισσα
5 4 8 2 3	=Τῆς Σελήνης
6 2 7 9 8 9	=Βυζαντ. αὐτοκράτειρα
7 4 8 2 3	=Σπάζει
8 9 3 3 4	=Πτηνὸν
9 7 4	=Θεά

534. *Διπλὸ Κεφάλι*

Εἰς τὰς κάτωθι λέξεις νὰ προστεθῇ ἀπὸ ἓν γράμμα ὡς κεφαλὴ οὕτως, ὥστε νὰ σχηματισθοῦν ἄλλαι τόσαι λέξεις, τῶν ὁποίων τ' ἀρχικὰ ν' ἀποτελοῦν ἀρχαῖον ἀστρονόμον.

αἰών, ρίς, ἅλας, Ρᾶ, οὖς

535. *Τριπλὴ Ἀκροστιχὶς*

Τὰ πρῶτα γράμματα ἑκάστης τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦν βασιλέα τοῦ Ἄργους, τὰ δεύτερα βασιλοπούλαν τῆς Ἰουδαίας καὶ τὰ τρίτα βασιλέα τῶν Θηβῶν.

1, Αὐτοκράτωρ τοῦ Βυζαντίου· 2, Προφήτης· 3, Ὀρυκτόν· 4, Ὅ,τι θὰ γίνωμεν· 5, Σύνολον· 6. Ἀρχαία πόλις Ἑλληνική.

536. *Ἐλλιποσύμφωνον*

ο - α - ιειαι

537. *Γρῖφος*

```
          τ'                  ἂν
     τ'         τ'         ἂν        ἂν
ὤχρ'    : :      Εὖα        1          Θ
     τ'         τ'         ἂν        αν
          τ'                  ἂν
```

(Ὁλόκληρος ἡ δραβευθεῖσα εἰς τὸ Πένταθλον Συλλογὴ τῆς ΝΕΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ, πλὴν ἑνὸς Ἀναγραμματισμοῦ, ὁ ὁποῖος παρελείφθη ὡς πολὺ δύσκολος).

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 1 ἕως 10 τὸ πολὺ λέξεις μὲ ἁπλὸ στοιχεῖο δρ. 8, τὸ ἐλάχιστον τίμημα. Πέραν τῶν 10 λέξεων 60 λεπτὰ ἡ λέξις· μὲ παχεῖα δὲ στοιχεῖα δρ. 1 καὶ μὲ κεφαλαῖα δρ. 1,50. Ὁ χωριστὸς στίχος δρ. 5. Οἱ μὴ συνδρομηταὶ πληρώνουν τὰ διπλᾶ. Ἡ προπληρωμὴ εἶναι ἀπαραίτητη.

[ΛΔ'—464]

Διαπλασσόπουλα-ες, νὰ περιμένουμε τὴν καρτούλα σας στὸν (ΛΔ'—434) Διαγωνισμό μας;

Διαπλασιακὴ Συντροφιὰ

[ΛΔ'—465]

Ἀνταλλάσσουμε Μ. Μυστικά. Προκηρύσσουμε δίδραχμον δίμηνον Διαγωνισμὸ ἠθοποιῶν. Βραβεῖα ἐκλεκτά. Στεῖλατε: Ν. Παπαδόπουλον, Μεγίστης 11-Β, Ἀθήνας. *Μυθικὴ Βασιλοπούλα*
Βασίλισσα τῶν Ὀνείρων

[ΛΔ'—466]

Καρυᾶτς = Ρίτα Μαυρομμάτη. Θιασος Σαξῆπηρ, μὲ δέχεσθε ὡς μέλος;

Ὀθέλλος

[ΛΔ'—467]

Σαδὶ-Νοὲλ=*Δεωνίδας*: N'esi-ce pas? Ἀνταλλάσσουμε ἕνα Τετραδιάκι;

Μελαγχολικὴ Ὀνειροπόλος

[ΛΔ'—468]

Παρατείνω τὴν (ΛΔ'—280) ἐπὶ δίμηνον Νὰ ἐλπίζω κάποιαν ὑποστήριξιν: Ε. Μαγδαλένα, Γαρίτσα Κέρκυραν.

Γλυκειὰ Παρηγοριὰ

[ΛΔ'—469]

Κρίτων (Ζαρζιτζῆ), δάνεισέ μου μιὰ κτένα, σὲ παρακαλῶ. L. R.

[ΛΔ'—470]

Σάκη Βουτυρᾶ, περιμένω γράμμα σου. Δ/σις: κ. Ἴωνα Δραγούμη, Πλατεῖα Λυκαβηττοῦ 3. Θυμᾶσαι τὸ ἰσο παίντι ἰσο παίντι;; *Λυκόφως τῆς Λόξης*

ΜΗ ΛΗΣΜΟΝΕΙΤΕ πὼς κάθε παραγγελία σας, γιὰ νὰ ἐκτελεῖται ἀμέσως, πρέπει νὰ συνοδεύεται καὶ μὲ μιὰ τοπωμένη ταινία, ἀπ' αὐτὲς μὲ τὶς ὁποῖες σᾶς στέλνεται κάθε ἑβδομάδα τὸ φύλλο.

Τύποις ΣΕΡΓΙΑΔΟΥ, Γεωργίου Σταύρου 10, Ἀθῆναι